1891 HUSZONÖTÖDIK ÉVFOLYAM. 183. SZÁM. BUDAPEST, HÉTFŐ, JULIUS 6.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST VI. SZERECSEN-UTCZA 35.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva
Egy évre . . . . 20 frt | Egy negyedévre . 5 frt.
Egy fél évre . . 10 frt | Egy hóra . . 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 6 frt 70 kr. Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia- és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám ára 6 kr.

EGYETÉRTÉS

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, VI. DALSZINHÁZ-UTCZA 1.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL
PÁRISBAN főügynökségünknél: John F. Jones & Cie. 31 bis. Faub. Montmartre.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és Társa.
Bécsben: Danneberg I., I. Kumpfgasse Nr. 7.
Mosse Rudolf Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Vogler, I., Wallfischgasse 1.
Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2.
Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
Herndl Alajos, I., Wollzeile Nr. 25.
Dukes Miksa, I., Riemergasse Nr. 12.
és valamennyi hirdetési iroda.

Budapest, julius 5.

A *hármas-szövetség* megujitása és a német császár németalföldi és angolországi látogatása legkevésbbé sem alkalmas arra, hogy az orosz sajtót örvendező hangulatba ejtse. Sajátságos észjárásra mutat az orosz publiczisták részéről az a felfogás, hogy most már a hármas-szövetséghez nem tartozó államok *uj helyzettel* állnak szemközt, a melyhez alkalmazkodniok kellene, holott a szövetség megujitásának a czélja az volt, s ez tényleg el is van érve, hogy az eddigi helyzet további évekre is változatlan maradjon. A *Novoje Vremja* a megujitásra és az állitólag megváltozott helyzetre vonatkozólag azt irja:

Magától érthető, hogy a mig a szövetségen kivül álló két nagyhatalom (Oroszország és Francziaország) nem kénytelen fegyverhez nyulni az ország, a nemzeti érdekek s a birodalom méltóságának megvédése végett, addig a háborura ok nincs. Sem Oroszországnak, sem Francziaországnak nincs háborus szándéka s mind a kettő békességben kiván élni szomszédjaival. Ha ezt lehetne állitani a többi hatalmakról is, akkor ki lehetne békülni a politikai egyensuly kilátásba vett hat évével, mely Európát fegyveres táborrá változtatja át. Elegendő azonban arra figyelni, hogy mit irnak és beszélnek már most is Németországban, Ausztria-Magyarországban és Angliában, hogy felfoghassuk, mily könnyen következhetik be Európa nyugalmának a megzavarása. Oroszország és Francziaország a «falhoz szoritottnak» látszik; Ausztria-Magyarország ujból azon iparkodik, hogy a Balkánfélszigeten oly állapotot törvényesitsen, a melyet Oroszország el nem fogadhat; a brit kormány azon fáradozik, hogy Francziaországot minden abbeli reményétől megfossza, hogy Egyiptomban helyreállithatja az ő korábbi befolyását. Szóval ily körülmények között Bulgária, Bosznia és Herczegovina, Triponisz, Tunisz, meg Egyiptom s több más megoldatlan kérdés minden pillanatban ürügyül szolgálhat oly eseményekre, melyek az európai háborut elkerülhetetlenné tennék, hacsak azok a hatalmak, melyek ellen a közép-európai államok összeesküvése irányozva van, kötelességöknek nem tartják, hogy ők is biztositsák az európai békét s bebizonyitsák, hogy készek az ellentállásra. Szemmel láthatólag közeledik az az idő, midőn az események egyszerü logikája *feltétlenül szükségessé* fogja tenni azt, hogy a *Francziaország és Oroszország* közt fennálló rokonszenv *formális szövetséggé* változzék át.

A római *Esercito* meglehetősen fantasztikus magyarázatát adja a hármas-szövetség most történt megujitásának. A nevezett lap ugyanis Londonból azt az értesitést veszi, hogy a megujitás nem Olaszország kezdeményezésére történt, hanem Francziaország roppant fegyverkezése és a német-franczia határon való csapatmozgósitásai miatt. Berlinben, Bécsben és Rómában ezeket a készülődéseket azzal a francziák részéről táplált reménynyel hozták kapcsolatba, hogy a hármas-szövetség nem fog többé megujitódni s elhatározták, hogy ezt a reményt azonnal csirájában elfojtják.

Parnell, miután Mrs. O'Sheanéval volt viszonyát törvényes házasság által szentesitette, ismét buzgón fáradozik azon, hogy elvesztett politikai állását visszavijja. A héten Carlow ir grófságban több beszédet tartott, a melyekben az eddiginél valamivel nagyobb nyiltsággal beszélt az ő magánügyeiről. Bizonyos ballépéseket vetnek, ugymond, szemére, de ezek a vádak csak maganéletére vonatkoznak. Közpályája azonban tiszta és mocsoktalan. Ha az emlitett ballépéseket akarják bolygatni, vissza kellene nyulni az 1883—1885-ik évekre. S ha ezek őt akkor nem akadályozták abban, hogy Irország iránt való kötelességét teljesitse, hogyan nehezithetnék meg annyi év multán hazafiui kötelességeinek teljesitését. — Irország *katholikus papsága* azonban nem vélekedik a Mr. Parnell «ballépéseiről» olyan elnézően, mint Mr. Parnell. Épen most bocsátotta ki 28 főpap a *következő nyilatkozatot* Irország egykori koronázatlan királya ellen:

Mi, Irország érsekei és püspökei, deczemberi nyilatkozatunk óta most először gyülvén egybe, ezennel, mint az ir nép pásztorai, ünnepiesen nyilvánitjuk ama nézetünket, hogy *Parnell ur, az ő nyilvános rossz magaviselete következtében elvesztette az irek politikai vezérségének jogát*, s azonkivül ugy a saját, mint ágenseinek és sajtójának magaviselete által, melyet multkori nyilatkozatunk közzététele után tanusitott, nevezetesen a papsággal szemben való nyilt ellenségessége által a katholikusok előtt *ujabb és döntő bizonyitékát adta méltatlan voltának.* Jónak látjuk tehát ez alkalomból felszólitani a római katholikus hiveket, hogy *az ő vezérsége ellen tiltakozzanak.*

VIDÉK.

* **Ujvidék** főispánja dr. Flatt Viktor, a Zombor és Vidékének mre szerint benyujtotta lemondását. E lap szerint a lemondás oka az, hogy Flatt főispán Pécsett, hol a király üdvözlésére az ujvidéki küldöttség élén megjelent, az udvari ebédre nem kapott meghivást. Ujvidéki tudósitónk távirata szerint a főispán lemondása, a szerb köröket érinti kellemetlenül.

* **Ung vármegye** törvényhatósági bizottságának legutóbb tartott rendkivüli közgyülésén az uzsoki hadászati jelentőséggel biró törvényhatósági utvonalnak állami kezelésbe átadása elfogadtatott, Ungvár város gyámpénztárának 1890. évi mérlege jóváhagyatott s a voloszánkai körjegyzőséghez tartozó községek képviselőtestületeinek határozatai Sztavna községben lévő kincstári korcsmaépület megvásárlása tárgyában jóváhagyattak. A közgyülés pártolni fogja Pozsony vármegye feliratát, a földmivelési miniszterhez az állattenyésztés előmozditását czélzó törvényjavaslat előterjesztése iránt. A felirat lényege az, hogy a ragadós állatbetegségek esetén elpusztitandó szarvasmarha értékét az államkincstár térítse meg a tulajdonosoknak.

* **Beszterczebánya** sz. kir. város képviselőtestülete *Csipkay* Károly alispán elnöklete alatt tartott közgyülésén a kereskedelmi kamarai titkárrá megválasztott Holcs István városi főjegyző helyébe — mint nekünk irják — *Csesznak* Gyula városi tanácsnokot választotta meg egyhangulag. Az ezzel megürült tanácsnoki állásra szavazattöbbséggel *Schwenk* József választatott meg Wachtler Béla ellenében.

UJDONSÁGOK.

— julius 5.

— ***Személyi hirek.*** *Stefánia* özvegy trónörökösnét holnap délutánra várják vissza Bécsbe; e hó közepén pedig alkalmasint meglátogatja az özvegy trónörökösné a Koburg herczegi párt Alberti-Irsán. — Báró *Kosjek* athéni követ tegnap Bécsből Gráczba utazott. — *Josipovich* Imre, *Szögyény-Marich* László és *Bethlen* András gróf miniszterek tegnap a fővárosból elutaztak.

— **A királyasszony hegyi kirándulása.** Tudvalevő dolog, hogy Erzsébet királyné nagy szenvedélylyel és kitartással mászsza meg a legmagasabb hegyeket is, s néha tultesz a legedzettebb turistákon is. A királyasszony tegnapelőtt *Mikes* grófné meg görög tanára társaságában *Hacksteiner* kalauz vezetése mellett megmászta a Gastein mellett levő 2465 láb magas Gamskahr csucsát. Délelőtt tizenegy órakor indultak föl a hegyre. A rettentő hőség nem akadályozta a társaságot utjában. A Kötschach völgyből indultak föl a hegyre. Mikor fölértek a hegy tetejére, hirtelen beborult az ég s valóságos felhőszakadás lepte meg a társaságot. A királyasszony kiséretével együtt egy menházba vonult a zápor elől, s az éjszakát is ott töltötte. Erzsébet királyné kiséretével másnap reggel 7 órakor ért vissza Gasteinba.

— ***A munkácsi görög szert. kath. püspök kinevezése.*** A hivatalos lap ma közli *Firczák* Gyula orsz. képviselőnek munkácsi görög szertartásu kath. püspökké történt kinevezését, melyet az Egyetértés már többször jelzett. Az erre vonatkozó kir. elhatározás a következő: Vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére: Firczák Gyula munkácsi gör. szert. kath. székeskáptalani nagyprépostot, becsületvölgyi czimzetes apátot és szentszéki ülnököt, munkácsi gör. szert. kath. püspökké kinevezem. Kelt *Bécsben*, 1891. évi május hó 26-án. *Ferencz* József, s. k. gr. *Csáky* Albin.

— **Fejedelmi házasságtervek.** A hir megtudott már egyet-mást arról a belső vonzalomról, mely *Ferdinánd* bolgár fejedelmet *Mária-Dorottya* főherczegnőhöz, József főherczeg viruló szép leányához füzi. Évek óta ismeretes a köztük állitólag kötendő házasság terve, melyet hol felelevenitenek, hol megczáfolnak. Legujabban, hogy Ferdinánd, Bulgáriából jövet, megfordult Alcsuthon is, táplálékot kapott a hir, melyet az udvari körökből vett jó értesüléseiről ismert Berliner Börsen-Courir is megerősit. Az emlitett lapnak ma hozzánk érkezett száma a következő «udvari körökből származó» hirt közli: «Koburg Ferdinánd herczeg és unokahuga, Mária Dorottya főherczegnő, József főherczeg leánya közt belső vonzalom szövődött régóta, mely a herczeg gyakori alcsuthi látogatásai közben valóságos szivbeli viszonynyá erősödött. A herczeg többször ismételte azt a kivánságát, hogy feleségévé akarja tenni a bájos és szép fiatal főherczegnőt, de az óhajnak komoly természetü politikai nehézségek álltak utjában eddig, annyira, hogy Koburg Klementina herczegné még tavaly is az Elvira bajor herczegnővel való házasság tervének fogta pártját. Ugy látszik, hogy ez aggályok megszüntek már, vagy legalább jelentékenyen gyöngültek, mert határozottan mondják, hogy Ferdinánd herczeg karlsbadi kurájának négy napi megszakitása és tegnapelőtt József főherczeg családjával Ebenthalban történt találkozása azért történt, hogy kielégitő megoldást hozzon a két szerelmes szivbeli ügyének. Ferdinánd herczeg állitólag már Ferencz József király előtt is utalt a megoldásnak erre a módjára, a mikor a burgban kihallgatáson volt és nem kapott elutasitó feleletet. Állitólag nem idegenkedik már a frigytől Klementina herczegnő sem. A herczeg, karlsbadi kurája végeztével néhány napra Alcsuthra megy és meglehet, hogy az esemény, melyet tegnapelőtt Ebenthalban előkészitettek. már a legközelebbi hetekben megtörténik.» A német császár hollandi utjához politikai kommentárokat füztek s többek közt azt is erősitették, hogy a látogatás Hollandiának a hármas-szövetséghez való csatlakozásával s a vámegyezséghez való hozzájárulásával függ össze. Az Indépendance Belge rendesen jól értesült tudósitósa azt az uj verziót közli lapjában, hogy a császár *leánykérőben* jár. A tizenegy éves fiatal *Vilhelmina* herczegnő, a kire Hollandia királyi koronája vár, a mint mondani szokás, «kitünő parthie» s magára is vonta már egynehány fejedelmi család figyelmét. Nem egy kisebb német uralkodó küldi mostanában hollandi egyetemre a fiát, hogy egy kis népszerüségre tegyen szert a kis herczegnő országában. A berlini udvar állitólag Albrecht porosz herczeg valamelyik fiának, vagy a schleswig-holsteini herczegek egyikének jelöltségét pártolja. Hir szerint ezt a tervet akarja II. Vilmos mostani utazásával megvalósitani s meg akarja mutatni Hollandiának azt is, hogy nem akarja zavarni függetlenségében, hanem ellenkezőleg szorosabbra akarja kötni az eddiginél a két nemzet viszonyát.

— **Vilmos császár a világpostakongresszusról.** A német birodalmi postahivatal titkára, *Stephan* tegnap délután táviratilag értesitette a német császárt a nemzetközi postakonferenczia eredményéről. Vilmos császár e sürgönyre este a következő távirattal felelt: «Köszönöm távirati értesitéseit s nagyon örülök, hogy az az ügy, mely az ön nevével oly szoros öszszefüggésben áll s melynek oly fontos szerepe van a kereskedelemben meg a forgalomban, megint óriási lépéssel haladt előre.»

— **Bucsu Buda-Ujlakon.** Az évenként szokásos bucsut ma tartották meg Buda-Ujlakon. A plébániatemplomban már kora reggel megkezdődtek az ájtatosságok, délelőtt tizkor volt az ünnepi nagy mise és predikáczió, melyet dr. *Ott* Ádám ujlaki plébános tartott. Mise alatt az ujpesti dalárda *Schubert* négyes férfikarra irt C-dur miséjét adta elő. Az istentiszteleten nagyszámu közönség vett részt, mely délután hozzálátott ősi szokás szerint a mulatozáshoz.

— **Viharok.** Ma reggelre fordult az időjárás és egész nap meglehetősen türhető volt a főváros levegője. Kora hajnaltól a reggel pirkadásáig hullott a zápor a tegnapi nagy meleg után és szerencsésen lehütötte a levegőt. Közben erősen dörgött és villámlott és egynéhányszor lecsapott a villám, többek közt a kőbányai Óhegyen, a hol Kitzen József Nagymarosra való kőmüvest *agyonsujtotta.* Déltájban megint nekivette magát az időjárás s kellemetlenül meleg nap lett volna a mai is, ha közben meg nem nyilnak olykor az ég csatornái. Este hat órakor erős szél kerekedett, s egy óra mulva meghozta a záporszerü esőt, mely aztán csakhamar szakadatlanul zuhogott éjjel tizenegy óráig. Éjféltájban derülni kezdett az idő s a hajnali órákban, a mikor ezeket irjuk, az ég tiszta, csillagos. — A vidékről is erős viharokat jelentenek. *Debreczenben*, mint lapunknak táviratozzák, ma óriási vihar volt, melyhez hasonlóra a debreczeniek nem emlékszenek. Nagy széllel és felhőszakadással kezdődött a vihar, mely 40—50 éves fákat tövestől kitépett és derékben tört ketté. Nehány háznak a fedeleit lekapta a nagy szél s az utczák közepére dobta. A felhőszakadás alatt oly sürü viztömeg zuhogott alá, hogy a szomszéd házakat meg se lehetett látni. A csatornák pár percz alatt megteltek s az utczákat két lábnyi magasságban elöntötte a viz, mely a közlekedést is megakasztotta. A helyiérdekü vasutak órákhosszat tengelyig állottak a vizben. A villám több helyen lecsapott. — *Tihád-Daróczról* is nagy viharról ir tudósitónk. A vihar, mely e hó 3-án látogatta meg a környéket, mintegy háromnegyed óráig tartott és ezalatt az egész termést tönkretette. A lakosság ez évi munkája kárba veszett; mindenütt a pusztulás szomoru képe látható. A viz a lakosok nagy részét kiöntötte házaikból; több ház összeomlott, hidak, utak erősen meg vannak rongálva. A nép nyomora nagy.— *Kisvárdán* a vihar a napokban a termést szintén tönkre tette. Mogyorónagyságu jég esett, mely egy óra hosszáig végezte pusztitásait. — *Málnapatakáról* irják nekünk, hogy a vihar megárasztotta az ujantalvölgyi patakot s a viz elöntötte a kerteket és réteket, az «Egyesült magyarhoni üveggyárak részvénytársaságának» gyári irodáját pedig elsodorta.

— **Az «Alliance Israelit» számokban.** Az «Alliance Israelit» e napokban adta ki az elmult évről szóló jelentését. Az egyesületnek 1890-ik évi bevétele 666.386 frank volt, kiadása pedig 577.538 frank. Az év végén 666.559 frank vagyona volt. Iskolákra az elmult évben 274.780 frankot költött az egylet. Az «Alliance Israelit» összesen 54 iskolát tart fen, melyekbe 11.549 tanuló jár.

— **Felkonczolt hadoszlop.** A madridi ujságok nemrég fölemlitettek egy bizonytalan hirt, mely a filippini szigeteken levő *spanyol csapatok borzasztó katasztrófájáról* szólott. A kormány azonban sietett a czáfolattal. Erre most a Madridban megjelenő Correspondenia Militar a következőkkel válaszol: «Levélben borzalmas részleteket közölnek velünk Manillából arról a szerencsétlenségről, mely csapatainkat Mindanaoban érte. Tudósitónk azt irja, hogy 5000 benszülött *körülzárt és részben felkonczolt egy spanyol hadoszlopot*, mely egy zászlóalj tüzérségből, egy rendes gyalogzászlóaljból és két század tengerészkatonából állott. A benszülöttek egy erdőben rejtőztek el s ugy várták a csapatokat, 25 kilométernyire az Illanaöböltől, a Lanao-laguna irányában. Ezt a hirt megerősiti egy másik levél, melyet Manilából küldött egy tüzérkatona s melyet szintén rendelkezésünkre bocsátottak. Mindkét levél azt mondja, hogy körülbelül *1000 embert mészároltak le a benszülöttek.* A harmadik levélben azt irja egy katona az édesapjának, hogy ő szerencséjére Manilában maradt. Kétszeres szerencse volt ez, irja, ha meggondoljuk, hogy a Mindanaoból érkező hirek mind azt mondják, hogy ezredének szolgálatban levő összes tagjait leméészárolták a benszülöttek, a kik számra sokkal többen voltak a spanyol csapatoknál és kitünő fegyvereik voltak, a melyeket a németektől és angoloktól vásároltak. Ebből a levélből az is kiviláglik, hogy a manilai spanyolok nagyon nyugtalankodnak a csapatok elégtelen volta miatt. Ez a közlemény most már bizonyára kényszeriteni fogja a spanyol kormányt, hogy a katasztrófáról hivatalosan kapott hireit mielőbb a nyilvánosság elé bocsássa.

— **Bokszeg bünei.** A bokszegi csendőrség a napokban két érdekes és régi bünténynek jött a nyomára. Az egyiket 12, a másikat 10 év óta fedi a homály s a gonosztevők azóta jó módban élvezik tettöknek gyümölcseit. Az esetek a következők: Petko Mária és Petko Mihály háza 1879 szeptember 28-ik éjjelen lángba borult. A kis ház hamar rommá égett s a másnappal megtartott helyszini vizsgálatnál kiderült, hogy az égő romok között egy ember lelte halálát, Ignát Tódor. Mindaddig azt hitték, hogy a szegény ember mentés közben veszett a tüzbe, de most kiderült, hogy Ignát Tódort Petkó Mihály és Palku Miklós gyilkolták meg és azután az égő házba dobták. Petkóékat tulajdonképen Csiltán Dimu és veje Bába Miklós lovalták a gyilkosságra, azt mondva nekik, hogy házukat Ignát Tódor gyujtotta fel. Pedig, mint a vizsgálat kideritette, a gyujtogatók épen ők voltak s ez ürügy volt nekik arra, hogy haragosukat, Ignátot, eltehessék láb alól. Ez a két jó madár, Bába és Palku a véres tett egyetlen tanuját, Argyellán Györgyöt 1881. évi julius 7-én meggyilkolták. A gyilkosságot egy Rabu Mikolaj nevü ember vállalta magára, a kit ezért 10 évi fegyházra itéltek s a ki időközben a börtönben meghalt. Most aztán a rokonok előállottak, hogy Babut erre a gyilkosságra Bába és Palku bérelték fel, négyszáz forintot és egy fejős tehenet igérve neki, ha a gyilkosságot elvállalja. A nyomozás kideritette, hogy ez a vád is igaz s a csendőrség Bába Miklós, Palku Ignácz, Csiltán Dimu és a Petkó testvéreket rögtön letartóztatta s bilincsekbe verve vetette be tegnap az aradi királyi ügyészség börtönébe.

— **Sulyos vád egy kórház ellen.** *Nagy-Becskerek* város bizottságának közgyülésének, mint nekünk irják, *Benkóczy* Illés városi képviselő vérlázitó esetet hozott szóba, mely állitólag a városi kórházban történt. Azt mondta el, hogy egy sulyos beteg leányt egy brutális ápolónő még élve és teljes eszméleténél a halottas-kamrába vitetett, a hol a szerencsétlen leány szörnyü halálküzdelem után csak néhány órával később halt meg. Az ügyben rögtön vizsgálatot tartottak, melynek folyamán a vád alapossága nem bizonyult igaznak. Most a kórház igazgatósága rágalmazás miatt szándékozik feljelentést tenni Benkóczy ellen.

— **Az aradi vasuti állomáson elkövetett rablógyilkosság** ügyében a vizsgáló biróság tegnap véglegesen befejezte a vizsgálatot. Egyetlen egy alapos nyom sem került a vizsgálóbiróság kezébe. Sötét és mély titok födi az egész gyilkosságot. A vizsgálóbiróság legkevesebb negyven embert hallgatott ki; ártatlanokat tartóztatott le, a kiket aztán bizonyitékok hiánya következtében szabadlábra bocsátott. A kihallgatási jegyzőkönyvek nagy halmazt képeznek, melyet a vizsgáló biróság még tegnap délután a kir. ügyészség rendelkezésére bocsátott.

— **Sikkasztó postakiadó.** *Vass* J. módosi postakiadó, mint lapunknak irják, a mig főnöke, Pellmann postamester sürgős családi ügyekben távol volt, nagyobb összegeket sikkasztott. A főnök jelentésére a temesvári posta- és távirdaigazgatóság vizsgáló közegeket küldött Módosra, de mindeddig nem sikerült a sikkasztott összeg nagyságát megállapitani. Vasst elfogták és átadták a módosi járásbiróságnak; de alig csukták rá a börtön ajtaját, egy szij segélyével az ablak keresztfájára fel akarta magát akasztani. Öngyilkossági kisérletét rögtön észrevették és azóta folyton szemmel tartják.

— **Rejtélyes gyilkosság.** Zágrábból irják, hogy mult hó 28-án Galgovóban Sopie Mihály esküdt Rakovpotek közelében a Skarice erdőben egy ismeretlen ember holttestére akadt. A férfit tompa szerszámmal ütötték agyon és azután kirabolták, A 30 éves, erős testalkatu férfi, öltözetéről itélve, intelligens ember volt. A bonczolás kideritette, hogy a gyilkosság 20 és 28-ika között történt. A vizsgálatot megindították.

— **Iszonyu vérengzés** történt a mult éjjel Bécsben a Landwirthgasse 11. számu házban (Mariahilf). Mint nekünk táviratozzák, párját ritkitó kegyetlenséggel gyilkolt ott le két ösmeretlen ember egy szegény házaspárt s megsebesitett egy pár munkást. Az eset annál félelmesebb, mert sejteni sem lehet, hogy mi vezette az emberi vadállatokat a bün elkövetésére.

Az emlitett házban Emeder Rudolf volt a házmester, a kit, minthogy ott egy esernyő-gyár is van, egyszersmind éjjeli őri minőségben is alkalmaztak. Ez az ember feleségével meg három gyári munkással mára kirándulást tervezett, s hogy idejében együtt legyenek a munkások ott aludtak náluk. Éjjel 11—12 óratájban a három munkást lövések riasztották fel álmukból. Az első pillanatban azt hitték, hogy valami utczai verekedés folyik, de rögtön lehetett hallani az Emeder házaspár jajveszéklését, a miből nyilvánvaló volt, hogy bent a lakásban lőttek, ez pedig nem történhetett másként, csak ugy, hogy rablók támadták meg őket. A szobában olyan sötét volt, hogy épen semmit sem lehetett látni s mikor kis időre minden elcsendesült, az egyik munkás felült az ágyban és gyertyát akart gyujtani, e pillanatban ismét lövés dördült el s a felvillanó fénynél észrevette a munkás, hogy két idegen van a szobában, kik közül az egyik fiatal szakálltalan férfi, sárga kabátban és kerek kalappal a fején: a másik ennél valamivel nagyobb. A golyó ugyan nem találta el a munkást, de azért a szerencsétlen ember nem kerülhette el sorsát, mert a két gonosztevő rárohant, s valami hegyes eszközzel nagyon kegyetlenül megszurdalta. A megtámadott ember fájdalmában hangosan kiáltott segélyért, mire a mellette fekvő társa felemelkedett s közeledni akart. A gyilkosok ujra lőttek s a golyó az utóbb emlitett munkásnak a balmellét horzsolta. A harmadik munkás megsem mert moczczanni, hanem csendesen meghuzta magát a diván mögött s megvárta, mig a gyilkosok a vérfürdő után megszöktek, nagy biztossággal hatolván keresztül a mühelyen meg a kisudvaron, a miből arra lehet következtetni, hogy a helyi viszonyokkal teljesen tisztában voltak, mert idegen embernek lehetetlen lett volna a házmester lakását éjnek idején megtalálni, valamint onnan a szabadba jutni. Ez a harmadik munkás, a ki nem volt megsebesitve, jó darabig csendesen viselte magát, mert attól tartott, hogy a gyilkosok leselkednek rá, mikor aztán látta, hogy senki sem törődik vele, kiosont és jelentést tett a szörnyü esetről a rendőrségnek. A kiküldött bizottság ott találta a házmesterpárt vérbe fagyva. Emeder jobb kezére támaszkodva látszólag aludt és csak mikor jobban megnézték, vették észre, hogy baloldala meg van lőve, Koponyáján hatalmas seb tátongott, Valószinü, hogy a seb következtében azonnal meghalt. Még rettenetesebb látvány volt a meggyilkolt asszony eléktelenitett holtteste. A helyzet, a melyben találták, arra mutatott, hogy a szerencsélen kétségbeesetten küzdött gyilkosaival. Az asszony az első lövésre valószinüleg fölébredt és kiugrott az ágyból. Ekkor a rablók kegyetlenül összekaszabolták; egész testét összevisszaszurkálták és vagdalták. Ezután a nyakát elvágták, kezén és lában az ereket elmetszették. Igy találták meg a szerencsétlent az ágy lábánál. Azután került a sor a munkásra, a kinek a jobb lapoczkáját, a bal kulcscsontját, a bal vállát és a felső kulcscsontját szurkálták meg; a másik munkás könnyebb sebek árán menekült. A bizottság megállapitotta, hogy a rablók fokossal vagdosták össze a házmester-családot és hogy a fokost a házban levő gyárban vették. A gyilkosok semmi értekes dolgot nem raboltak el s igy valószinü, hogy rémes tettök boszu müve.

— **A kolera.** Konstantinápolyból sürgönyzik, hogy a kolera Stiriában az egyre növekedő hőség folytán rohamosan terjed s már Aleppóban is dühöng, a járvány Damaskus meg a Libanon felé is huzódik. Nagy baj, hogy kevés orvos van, minek folytán a katonaorvosokat is a kórházakba kellett berendelni.

— **Villámsujtott emberek.** *Kassán* e hó 1-én nagy zivatar volt, a villám egy őrházba lecsapott és az őrt, meg a két ott levő munkást megsebesitette. A gyors orvosi segély megmentette őket a komoly veszedelemtől. — *Jankováczon* a villám Billenes Faddi 18 éves fiát agyonsujtotta. A villám éjnek idején a kéményen keresztül a konyhába hatolt s az ott alvó család többi tagjait is megbénitotta. — *Petrovoszellón* a villám ifj. Gyukics Györgyöt és fiát agyonsujtotta. Holttestüket darabokban szedték össze.

— **Apagyilkosság.** Lővi M. parókakészitő, meglehetős jó módban élt Miskolczon. A parókakészités, mint nekünk irják, ezen a vidéken még most is jövedelmező iparág. A derék iparosnak volt egy 24—25 év körül levő fia a ki sehogysem akart a szép szóra s az apai tanácsokra hallgatni s könnyelmü életmódot folytatott, olyannyira, hogy e miatt kénytelen volt a szülői háztól megválni. Sajó-Kaziban egy kis üzletet nyitott, de ott is folytatta könnyelmü életmódját. A mult héten, szombaton, Miskolczon volt dolga, hova Sajó-Kaziból átkocsizott s egy vendéglőben szállott meg, a nélkül, hogy szülőit felkereste volna. Dolgát végezve, ismét haza kocsizott. Az öreg Lővit nagyon bántotta fia magaviselete, felkereste tehát, hogy észretéritse. A fiu azonban a szerető apa jó tanácsára most sem hallgatott. Heves szóváltás keletkezett köztük, egyszerre az elvetemedett fiatal ember revolvert rántott elő s apjára lőtt, ki nyomban összeesett és néhány órai szenvedés után meghalt. Temetése nagy részvét mellett ment végbe.

— **Nagy vasuti katasztrófa.** Charlestonból (Nyugot-Virginia) táviratozzák, hogy nem messze onnan, a kanawha-michigami vasuton tegnap szerencsétlenség történt. Egy hidfő ugyanis. melyen egy vonat átrobogott, leszakadt. A málhakocsi és két személykocsi 30 lábnyi mélységbe esett. A jelentések szerint 13 ember halt meg, 58 pedig megsebesült. Csak egy utas maradt sértetlenül.

— **Öngyilkos önkéntes.** Nagyváradról táviratozzák nekünk, hogy ott *Nagy* Géza közös hadseregbeli önkéntes, a ki csak 22 éves volt, ma agyonlőtte magát. Öngyilkosságának okát nem tudják.

— **Danton szobra.** Párisból irják, hogy a julius 14-iki nemzeti ünnepen fogják leleplezni a Saint-Germain boulevardon, közel az Abbeyehez, hol száz évvel ezelőtt a rémuralom idején Danton igazságügyminisztersége alatt a politikai foglyokat rettentő brutalitás közt kardélre hányták. Wallon szenátor holnap interpellácziót intéz a szenátus ülésen Constans belügyminiszterhez, hogy a kormány hivatalosan megjelenik-e a leleplezés ünnepén. Ez alkalomból a Figaro elküldte egy munkatársát Wallonhoz, hogy a Danton-szobor felől véleményét kikérje. Az öreg szenátor rettentő bosszuságát fejezte ki, hogy a véres embernek, Dantonnak a köztársaság szobrot állit. Vaillant, párisi községi tanácsos, kit a Figaro szintén meglátogatott, helyesli, hogy Dantonnak szobrot állitanak. Clemenceau nem adott semmi felvilágositást véleménye felől; Renan pedig kitérőleg válaszolt.

— **Végzetes lovaglás.** Bécsből jelenti tudósitónk táviratban: Báró Bezeczny Ágost hadnagy, a bécsi udvari szinházak főintendánsának huszenegy éves fia, tegnap este Brünnben, állitólag lovaglás közben történt szerencsétlensége következtében meghalt. Édesatyját, ki Marienbadban fürdőzik, kiméletesen tudósitották a csapásról, mely atyai szivét érte.

— **Vizbefultak.** *Kiszetón* Papp Mihály 15 éves pásztorfiu a tehenek után a Begába ment s a folyó mélyebb részébe lépve, nyomtalanul eltünt. Holttestét tegnapelőtt találták meg. — Teitelbaum Mór szintén a Begába fult fürdés közben. Holtttestét még nem sikerült kifogni. — *Kapuvárott* Cserpes Liszka fürdés közben a Rábába fult. — *Máriavölgyben* a nagy esőzések következtében a Tapoly vize annyira megáradt, hogy a szántóföldeket és kerteket elöntötte az ár. Bászár András 3 éves leánykája a vizbe fult. —

Rövid hirek. ***Oroszka*** községben Salata Mihály a napokban egy puskával játszott, e közben elsült a fegyver és Salata agyonlőtte a 13 éves Hodoczkó Mihályt. — ***Vizi-Szent-Györgyön*** Gyurmán Márton 2 éves leánykája egy pocsolyába esett s belefult. — ***Érsekujvárott*** Barák István szalmaboglyája kigyuladt és erről három lakóházra átterjedtek a lángok. A három ház a melléképületekkel együtt elhamvadt. — ***Kecskeméten*** Simon Gusztáv 30 éves kőmüvessegéd mult hó 30-án agyonlőtte magát. Tettének okát nem tudják. — ***Fibis*** közelében Györgyszálláson egy veszett kutya több embert és kutyát megmart, mig nagynehezen agyonverték. — ***Szolnokon*** Simon Eszter cselédleány 9 hónapos gyermekét Kubik Bélánéhoz adta dajkaságba. A gonosz asszony agyonéheztette a szerencsétlen kisdedet. A kétségbeesett anya megtette a feljelentést, melynek alapján az angyalcsinálót elfogták. — ***Majtény*** állomáson mult hó 30-án éjjel a Szatmár felől jövő tehervonatról czigányok lisztet és gabonát loptak. A rabló czigányok közül hatot már elfogott a csendőrség. — ***Jópatakon*** (Nógrádm.) e hó 2-án egy 6—7 évesnek látszó holt gyermeket huztak ki egy kutból. Valószinüleg játékközben esett a kutba a szegény gyermek. — ***Zsidón,*** mint nekünk irják, a napokban hat ház leégett. A tüzkárosultak nagy nyomorban vannak. — ***Debreczenből*** táviratozzák nekünk, hogy ott egy idő óta napirenden vannak a tüzesetek. Azt hiszik, hogy valami gyujtogató gonosz keze működik. — ***Thasson*** érdekes régiséget találtak a napokban. Egy aczél lánczszemekből szerkesztett pánczéling ez, valószinüleg a 15. századból. — ***Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegyében*** több helytt sáskák garázdálkodnak.

= **Különös vizsgálat** folyik most a főkapitányság előtt. Egy józsefvárosi hentesboltban tepertőt vásárolt a mult héten egy tótnapszámos és falatozás közben egy emberi ujj végső izét találta az eledelében. A rejtélyes lelet a VIII. kerületi kapitánysághoz került, a hol vizsgálatot inditottak, megtudandó, honnan került az emberi testrész a hentesboltba. Eddig pozitiv eredménye nincs még a vizsgálatnak, mely a rendőrséget egy tiz év előtt történt hasonló esetre emlékezteti. Akkor egy kolbászban találták egy emberi ujj végét és titokzatos dolgot sejtettek, de a vizsgálat kideritette, hogy a talált ujj egy henteslegényé volt, a ki a hus apritása közben ügyetlenségből csonkitotta magát és ujját a vagdalékban hagyva, eltitkolta balesetét, nehogy gazdája elbocsássa. A józsefvárosi ügyben Bérczy kapitány végezte az előnyomozatot s az ügy, mint emlitettük, most a főkapitányság előtt van. Néhány nap mulva hihetőleg kiderül a rejtély.

= **Őrült ember merénylete.** A nap-utcza 39. számu házban arra futottak össze a lakók ma délután, hogy szomszédjuk, *Pichler* Antal cserepező rálövöldözött a feleségére, *Bucsek* Mari kofára s az asszony a harmadik lövésre éles sikoltással összerogyott. A férj még ekkor is dühöngött és csak nagy bajjal tudták kicsavarni kezéből a revolvert. A merénylőt a kerületi kapitányság elé kisérte egy rendőr. Itt is alig birtak vele, olyan féktelenül viselte magát. Az asszony, kit balkarján ért sulyosan a golyó, azt vallotta a hatóság emberei előtt, hogy férjén az őrültség jeleit vette észre már régebb idő óta. E vallomás következtében *Faltay* dr. rendőrorvos megvizsgálta a merénylőt s konstatálván, hogy csakugyan zavart elméjü, az esti órákban átküldte a szent János-kórház megfigyelő osztályába.

= **A rendőri sajtóiroda hirei.** *Piret* Jánosné szül. Bokros Julia, egy monori földmüves 41 éves feleségét ma reggel 8 órakor, a mint a magyar államvasut 1-ső számu őrházánál a pályatesten át akart futni, az épen akkor jövő nagyváradi személyvonat elütötte és agyongázolta. — A gyömrei-uton levő Dreherféle agyagbánya tavából ma fogták ki *Zehmann* Ferencz tejárust, ki tegnap fürdés közben a vizbe fult. — *Sandrik* Antal 40 éves napszámos ma reggel a gyár-utcza 20. sz. a. épülő házban a meszes gödörbe esett és összeégett. A mentők a Rókus-kórházba vitték. — *Mojka* János *Krijtz* Márton és *Jaszin* Bertalan napszámosok tegnap az üllői-ut 62. sz. ház előtt összevesztek s dulakodás közben egymást összeszurkálták. Mind a hármat az üllői-uti közkórházba vitték. — *Pollák* Sándor akáczfa-utczai szatócsboltja tegnap este 9 órakor ismeretlen okból kigyulladt. A tüzet idejekorán eloltották. — *Fock* Istvánné Amerika-ut 1. sz. lakásából az éjjel ismeretlen betörő különféle tárgyakat ellopott. — *Breuer* János grünbachi születésü 20 éves asztaloslegény ma délelőtt az összekötő vasuti hidnál fürdésközben a Dunába fult. — A tegnapi nagy hőségnek még három áldozatát vitték tegnap este a kórházba. Ezek *Lankenberg* Lőrincz napszámos, *Pauer* Rudolf szobafestő és *Blaskovits* János molnár.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **A városligeti szinkörben** ma este szép közönség előtt adták Follinusz Aurélnak a Náni czimü népszinmüvét. *H. Csillag* Amália kiváló ügyességgel és rutinnal játszotta Nánit. Csillag Amáliától különben jó alakitást is vártunk, mert eddigi szerepeiben is megmutatta tehetségét és szép hangját. Jók voltak: Andorffi, Tájkerti Berta, Polgár, Góth és Balogh. Holnap ujra a Szalonbetyár kerül szinre.

— **Uj angol operette.** A londoni Savoy-szinházban e hó 1-én «A Naucs leány» czimen uj operettet adtak, melynek szövegét Dance, zenéjét Solomon irta. A darab librettója indiai lárgyu s elég érdekes, zenéje pedig elég dallamos és szép, ugy hogy tisztességes sikert aratott.

SPORT.

Kisbér, Biró, Aspiránt.

Lehetetlen hallgatással mellőznünk a magyar kir. ménesek emelésére hivatott közegeknek immár harmadizben tanusitott indolencziáját a németek ambiczíózus lótenyésztési törekvéseivel szemben.

Kisbért, mely tudvalevőleg 1876-ban a franczia és angol Derby nyerésével a magyar lótenyésztésnek oly dicsőséget szerzett, könnyelmüen átengedték az angoloknak, kik tiz évre kibérelték fedezés czéljából. A világ két legnagyobb dijának a nyerője, mint fedező mén nagyon nagy szolgálatot tett Angliában. Az állami ménesek emelésére hivatott közegek mulasztásukat azzal fokozták, hogy a tiz év után visszakerült mént másodszor is kiengedték a kezökből, de már ekkor a németeknek. Később persze sajnálták, mert be kellett látniok, hogy Kisbér még mindig nagyon jó apaló volt.

Midőn *Birónak* sikerült *Triumphot*, az 1890-iki Derby-nyerőt a «Budapesti dij»-ban leverni, gróf Lehndorf azonnal szemet vetett a kitünő ménre és alkut kötött tulajdonosával, Frohnerrel olyanformán, hogy ha nem is mindjárt, de bizonyos idő lefolytával a porosz kir. főménes tulajdonába vándorol a jóravaló Gunnersbury-mén.

E két lovat valóban sajnálnunk kellett. Az előbbinél Gieshübler máris beigazolta, hogy kár volt Kisbért másodszor is a határon tul engedni, az utóbbinál pedig — nemes tulajdonságait tekintve — nagyon valószinünek tarthatjuk, hogy utódai örökölni fogják erényeit, melyek oda segitették, hogy Triumphot megverje. Ugyanakkor, a mikor oly nagyon érezzük Cambuscan és Verneuil hiányát, ime a fölmivelési miniszterium a hasonlóan kitünő minőségü Aspirantot is kiengedte a kezéből. E pompás Stronczian-mén, mely a magyar lótenyésztésnek Kincsem után legremekebb nevelése; a mely Nickel leverésével a németek dicsőségét nagyon megapasztotta s amely jelenleg álló képességének és formájanak oly magas fokán áll, hogy szinte példa nélkül van: kénytelen szintén Németországba vándorolni.

A szaklapok, melyek ez irányban nagy tájékozottságot mutatnak, nagy tévedésben voltak, mikor azt irták, hogy a tatai istállóban ott van még Aspirantnak az anyja Stronczian, mely tiz éves koránál fogva képes lesz még hasonló Aspirantokat adni nekünk s hogy talán már most is van ott ép oly jó vagy még jobb ló, habár eddig «sötét.»

Határozottan állithatjuk, hogy Esterházy istállójában Aspirant volt eddig a minden tekintetben legjobb ló és hogy a most ott lévők semmivel sem árulták el azt, hogy Aspirantot felül fogják mulni.

A mennyire csodálkozunk azon, hogy a magyar kir. földmivelési miniszterium ezt a lovat a németeknek átengedte, ép oly mértékben lep meg bennünket az, hogy *Esterházy* Miklós gróf Aspirantot egyáltalán eladta.

A földmivelési miniszterium megbizottja jónak látta, hogy egy Eldoradót 70.000 frtért messze földről elhozasson, de egy Aspirantért 30.000 frtot sajnált adni. Eldorado drága egészségének az ut és a levegőváltozás megártott, Aspirantért csak Tatára kellett volna üzenni. Eldorádo uj otthonában a bőrével számolt be, fedezés helyett azzal fedezte — a költséget; Aspirant és leendő ivadékai pedig majd idegenbe viszik a nagy dijakat a németeknek. Ime, ez a földmivelési miniszteriumnak gazdálkodása.

A magyar lótenyésztésnek lényeges tényezői ezek a kérdések. Ha van némi vigasztalásunk, ugy csak abban kell keresnünk, hogy ott van még a Springer-istálló *Vinea*-ja. Meg vagyunk győződve arról, hogy nincs a németeknek annyi pénzök, a mennyiért gazdája e tizéves pompás mént nekik átengedné. *Palmerston.*

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **A főváros közgyülése.** A főváros törvényhatóságának szerdán tartandó közgyülésére a következő érdekesebb tárgyak vannak napirendre tüzve, ugymint: a tanács előterjesztése a gyámi vagyonnak fővárosi 25 milliós kölcsön kötvényekben való elhelyezése tárgyában érkezett miniszteri leirat; a hitfelekezetek részére megszavazandó ez évi segély; a kéményseprőipar gyakorlásáról szóló szabályrendelet ügyében a kereskedelemügyi minisztertől érkezett leirat; a budapesti lóvasuttársaság beadványa a lovakon alkalmazott csengők mellőzése tárgyában; a főváros kezelése alatt álló kórházak jövő évi költségvetésének megállapitása; Széchenyi István gróf születése századik évfordulójának megünneplése; az orsz. középiskolai tanár-egyesülettől rendezendő tanszer-kiállitás czéljaira 400 frt segélyösszegkek megszavazása; a budai körvasut ügyében az államvasutak igazgatóságával kötendő szerződés megállapitása.

— **A fővárosi egylet** e hó 7-én, kedden délután 4 órakor. a régi városháza tanácstermében értekezletet tart.

— **A józsefvárosi községi választások** ügyében Hüvös Józsefnek az összeiró küldöttség alelnökének a mai lapokban megjelent nyilatkozatára a *józsefvárosi polgári kör pártjának intéző bizottságától hosszabb választ* kaptunk, a mely részletes adatok felsorolásával bizonyitja a reklamácziókban állitott visszaélések megtörténtét. Azt mondja az összeiró küldöttség alelnöke, hogy az a kireklamált 117, a kinek nem volt adókönyve kinevezési okmány, vagy fizetési iv alapján kapott igazolványt. Erre azt válaszolja a polgári kör bizottsága, hogy ez a 117 mind iparos vagy kereskedő, a kiknek kinevezési okmányuk vagy fizetési ivük nincs is, de ezekről a reklamáczió nemcsak azt mondja, hogy adókönyvet nem mutattak fel, hanem azt, hogy *adókönyvük soha sem volt*, mert soha adóval megróva nem lettek s nincs is adószámlájuk. Elbeszéli a viszonválasz azt is, hogy *Raffai* András szabó lakik: Szentkirályi-utcza 38; a polgári körben bemutatta adókönyvét s ott azt a felvilágositást kapta, hogy választó nem lehet, mert adóhátralékát április 15 helyett csak május 28-án fizette le. És Raffay a Hüvös-pártnak köszönheti, hogy most már kezében van a 2389. számu igazolvány. Hüvös Józsefnek arra a megjegyzésére, hogy a hamis lakás czimén reklamáltak mindig maguk vallották be lakásaikat, azt feleli a viszonválasz, hogy ezt legtöbb esetben a jelentkezési ivet kitöltő kortesek cselekedték. De még azokban az esetekben is a mikor az illetők maguk irták be a hamis lakás czimet, lelkiismeretesebben kellett volna eljárni az összeiró küldöttségnek. — Az összeiró küldöttség elnöke *Kokesch* Sándor a kerületi előljáró volt, neki pl. okvetlen tudnia kellett, hogy *T.* Péter kerületi jegyző nem lakik az előljárósági épületben, de azért mégis kiállitotta T. Péter számára az igazolványt stáczió-utcza 34. lakásczimmel. Azt mondja a többször emlitett nyilatkozat, hogy *hibás meghatalmazás* alapján senki sem kapott bárczát. A polgári kör pártjának kiküldöttjei Egán Lajos háztulajdonos és dr. Bentsik József ügyvéd jun. 27-én, a mikor a régi városházán közszmlére kitett névjegyzék mellékleteit több fővárosi tisztviselő jelenlétében megvizsgálták 232 hibás meghatalmazást találtak. Nem szabad feltételezni sem, hogy a hibák azóta helyrehozva lennének. A mi a *nemzeti szinházi szolgákat* illeti, a szinház-igazgatóság vagy az intendatura feladata lesz megvizsgálni, hogy mikép juthatott a szinház pecsétje arra az okmányra, a mely az 500 frtnál kevesebb fizetést huzó alkalmazottakról is azt bizonyitja, hogy ezek szavazatra jogosult tisztviselők; az összeiró küldöttségnek azonban tudnia kellett volna, hogy ennek bizonyitására a szinházi fővilágitó mester nem lehet illetékes. A hibás meghatalmazások sorából kiemeli a viszonválasz még a 178 számut, a melyen semmiféle aláirás nincsen, a tanualáirások is hiányoznak, s csak is a nyomtatott, de kitöltetlenül hagyott meghatalmazási blankéta első sorában olvasható ez a név Fritz Gyula szövetkezeti szolga és erre a meghatalmazásra *Grünhut* Náthán Madách-utczai szatócs kapott igazolványt. Ha ez sem hibás meghatalmazás, hát akkor mi az? Az összeirásnál elkövetett visszaélésekről a Józsefvárosban különben annyi adat forog közszájon, hogy ezek hatása alatt a *Rémi-Hüvös-pártban szakadás történt* s eddig ő hozzájuk tartozó tekintélyes számu polgároknak küldöttsége *Weiler* J. S. és *Herczfelder* Ármin kereskedők vezetése alatt tisztelgett Horánszky Nándor képviselőnél a «Józsefvárosi Polgári-Kör» elnökénél, s miután meggyőződést szereztek arról, hogy a polgári kör által vezetett községi választási mozgalom távol áll minden országos pártpolitikai vagy felekezeti kérdéstől, kijelentették csatlakozásukat a polgári kör pártjához.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **A polgári iskolai tanáregyesület** közgyüléséről, Szegedről irják, hogy a tegnapi napon szépszámu közönség jelenlétében végeztek az aznapi programmal. *Hahóthy* elnök megnyttó szavában korszakalkotónak látja a mai népes közgyülést ügybuzgalma és lelkesedése miatt. Köszönetet mond a szegedi polgári iskolai tantestületnek, hogy a közgyülés megtartásának eszméjét megtestesité és vázolta a polgáriskolai intézmény történetét s rámutatott bajaira, melyeknek orvoslása az intézmény munkásai és barátainak kötelessége; kötelessége épen most, midőn oly mély belátásu férfiu áll ügyünk élén, mint a közoktatásügyi miniszter ur. Erre a közgyülés éljenzéssel felelt. Üdvözli továbbá dr. Tergina Gyula kir. tanfelügyelő urat, mint a közokt. miniszter ur képviselőjét s kéri a diszelnöki tiszt elfogadására. Dr. Tergina tanfelügyelő köszöni a megtisztelő bizalmat, kijelenti, hogy Szegedet kulturtörekvésével s ilynemü intézményeinek fejlesztésével vezérszerep illeti meg az országban. E közgyülés csak ujabb alkalom lesz a nemes czélok megvitatására, midőn oly miniszter vezeti ügyeinket, ki a tanférfiak munkája s anyagi helyzetük felől melegen érdeklődik. Egy czél felé kellene törekedni a két egyesületnek s igyekezzék a közgyülés az egyesülhetés módozataival is foglalkozni. Ezután fölkéri a titkárt évi jelentésének előadására. Vaszkó György titkár a választmány mult évi müködését időrendben sorolja föl. Első volt a tankönyvbirálatok és közoktatási tanács reformja, ebben sikert ért el az egyesület s a napirendről le is vette. Második volt a nyugdijkérdés, melyben az intéző bizottság által beadott kérelem a parlament által figyelembevétel végett adatott át a miniszter urnak. Harmadik volt a polgári iskolák reformjának ügye; negyedik a vidéki kartársak fizetési viszonyainak javitása. Védte a választmány a polgári iskolai tanárok politikai jogait is. Örömmel fogadta a szegedi tantestület meghivását a közgyülésre s ma az eszme megvalósultával ismételve köszönetet mond az egyesület nevében a szegedi kartársaknak, a közügy iránt való meleg érdeklődése és szives vendégbarátságáért! Erre a közgyülés további tárgysorozata következett, nevezetesen: Pénztárnoki jelentés Oláh Gyulától. A számvizsgálók jelentése, a számadások átvizsgálása és a fölmentvény megadása. A jövő évi költségvetés előirányzása. Inditvány és ajánlat a polgári fiu- és leány-, felső nép- és leány-, valamint a középkereskedelmi iskolák tantestületeinek külön megyei, esetleg kerületi egyesületekké való alakulása tárgyában. Előadó: Boga Imre. A polgári iskolai tanárok fizetésügye. Előadó: Perjéssy László. A polgári iskolai tanárok nyugdijügye. Előadó: dr. Gőőz József. A polgári iskolák reformja. Előadó: Tann Ferencz. Inditványok: A tisztikar és választmány megvalósitása.

Az orsz. középiskolai tanáregylet XXV. közgyülése.

Ünnepélyes hangulatban folyt le az orsz. középiskolai tanáregyesület jubiláris közgyülésének első napja. Ma csak arról volt és lehetett szó, hogy a tanárság kegyelettel emlékezzék vissza egyesületük alapitásának történetére, azokra a derék férfiakra, kik a mainál nehezebb viszonyok közt megtelték az utat, a szabad egyesületbe való sorakozást, a melyek előkészitették a magyar tanárság egységének s az által a magyar középiskolának ügyét. Szivből csatlakozunk mi is a kegyeletes érzelmekhez, s bár látjuk a mai idők nehézségeit, ezuttal csak az öröm, az elismerés szavainak engedünk tért. A magyar közép-iskolai tanárság jubiláris ünnepét átható melegség lesz majdan ápolója azoknak az elhintett eszméknek, melyekkel a jövő terhes, s a melyek az uj feladatokat győzelemre viszik, a mi nem lehet más, mint a magyar közmüvelődés központi intézményének a középiskolának önálló megalkotása. A mai ülés lefolyásáról tudósitónk a következőkben számol be.

Az ujvárosháza disztermében ma kezdődött az országos középisk. tanáregyesület jubiláris közgyülése. A nagy diszterem megtelt fővárosi és vidéki tanárokkal. A jubiláris közgyüléshez méltó volt a nagy érdeklődés a főváros részéről is. Pont 10 órakor jelent meg *Csáky* Albin gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter, *Berzeviczy* Albert államtitkár és dr. *Klamarik* János min. tanácsos kiséretében. Ugyanekkor jöttek *Ráth* Károly főpolgármester, *Kamermayer* alpolgármester meg *Viola* fővárosi tanácsos is. A miniszterium az elnöki emelvénytől jobbra, a főváros hatósága pedig balra foglalt helyet. Körülöttük csoportosultak tanférfiaink legelőkelőbbjei. Igy ott láttuk: dr. *Luther* Nándort budapesti tanker. főigazgatót, *Herman* Ottót budapest-vidéki, *Imrey* Ferencz beszterczebányai, *Spitkó* Alajos székesfehérvári tank. főigazgatókat; *Bartal* Antalt, *Thewrewk* Emilt, *Heinrich* Gusztávot, *Kármán* Mórt, *Erődy* Bélát a Ferencz József nevelő-intézet kormányzóját és számos fővárosi és vidéki igazgatókat; továbbá *Fenyvessy* Ferencz országgyülési képviselőt is. Az elnöki emelvényen *Berecz* Antal a tanár-egyesület elnöke, *Hofer* Károly és *Köpesdy* Sándor alelnökök meg *Szerelemhegyi* Tivadar főtitkár-helyettes, foglaltak helyett.

Az emelvény mögött az egyesület volt négy elnökének kitünően talált arczképe volt látható.

Az egyesület elnöke *Berecz* Antal, a jubiláris közgyülést a következő ünnepi beszéddel nyitotta meg:

Szokatlan helyen és szokatlan körülmények közt foglalom ma el az Országos középiskolai tanárok egyesületének elnöki székét! Elfogultság vesz erőt rajtam, midőn ezen diszes gyülekezetben szót emelek, hogy jelezzem azon okot, mely minket arra inditott, hogy a mai napon ünnepet ülni gyülekezzünk egybe! Ámde bátorit azon tudat, hogy társaim ragaszkodása, mely 16 éven át támaszom volt elnöki tisztem viselésében, ma is környez! Tisztelt tagtársak! 1866-ban igen nehéz körülmények közt egy szerény egyesület alakult «Buda-Pesti tanári egylet» czimmel. Ezen egylet egy év mulva — a politikai viszonyok kedvezőbbre változván — «Országos középiskolai tanár-egylet»-té alakult át. Azóta lefolyt $^1/_4$ száz esztendő! Azóta akkori társaink közül a tiszteletbeli tagok már mind, a többieknek pedig már jó része örök nyugalomra költözött körünkből! Legyen áldott emlékük! Mi, kik megmaradtunk, oly szerencsések vagyunk, hogy fiatalabb, de buzgóságban velünk mérkőző nagy számu társainkkal egyesületünk megalapitásának 25-ik évfordulóját ma megünnepelhetjük! Igen, — szerencséseknek tartom magunkat, de nem azért, hogy a 25 évet megéltük, hanem azért, hogy édes hazánk sok irányban való felvirágzásának, nemzetünk megerősbödésének s kulturánk nagy mérvü emelkedésének szemtanui s különösebben középiskolai tanügyünk sikeres fejlődésének szerény munkásai lehettünk! — s megérhettük azt az időt, midőn iskoláinkban a tisztultabb eszmék diadalra jutottak s mindenki belátja, hogy félig sem oly fontos az, mit tanitunk gyermekeinknek, mint az, hogy miként tanitjuk — s hogy a jó oktatási rendszerre kell a fősulyt fektetnünk, mert ez az, melynek hatása szellemi tehetségünkre megmarad! Az eredetileg kis egyesület a lefolyt 25 év alatt megizmosodott s tagjainak száma ma az ezeret meghaladja s ezek mindannyian szorgalmas munkásai a tanügynek, buzgó müvelői az irodalomnak és müvészeteknek. Mint egyesületi tagok tanácskozásaik és vitatkozásaik által résztvettek a magyar középiskola ujjászervezésének munkájában s mindenkor hozzájárultak a felmerült kérdések tisztázásához. Ha csak futó pillantást vetünk is az egyesület 25 évi müködésére, lehetetlen be nem látnunk azon munka nagyságát, melyet becsületesen elvégeztünk. A választmány gondoskodott arról, hogy eddigi munkásságunknak befolyását a magyar középiskolai ügy fejlődésére avatott értekező fejtegesse a t. közgyülés előtt s megiratta az egyesület eddigi történetét is. Ezekből látni fogjuk, hogy mennyit és mily eredménynyel dolgoztunk! Igaz, hogy minden eszménk nem valósult meg s hogy nem minden törekvésünket koronázta siker, — de hát a fának minden virágából lesz-e gyümölcs? — s panaszkodjunk-e azért, ha mindent, mire magunkat hivatva gondoltuk, egészen nem értünk el? «Sok virág hullt le», mondja Eötvösünk, «mely nem gyümölcsözött, de mindenik szebbité tavaszunkat». Nyugodtan örvendhetünk tehát e mai napnak t. tagtársak! 25 évi munkánk nem volt meddő s boldogithat bennünket azon tudat, hogy édes hazánknak egyesületi munkásságunk által jó szolgálatot tettünk s hogy a sikert, a melyet felmutathatunk, munkánkkal érdemeltük meg! S most mielőtt jubiláris közgyülésünket megnyitnám, szivem legbensőbb sugallatát követve, megragadom ezen ünnepélyes alkalmat s felhivom a t. tagtársakat, hogy irányitsuk gondolatainkat és sziveinket ő felségére, apostoli királyunkra I. Ferencz Józsefre, kinek szerencsés uralkodása alatt a boldogitó béke áldásait élvezve, a lefolyt 25 épet átéltük s adjunk hódolatunknak és ragaszkodásunknak e felkiáltással kifejezést: Éljen a király! (Lelkes éljenzés.) Emlékezzünk meg ezen ünnepélyes alkalommal fenséges protektorunkról, szeretett József főherczegünkről s iránta szeretetünknek adjuk jelét e szavakkal: Éljen fenséges protektorunk! A magyar tanárság nevében üdvözlöm továbbá *Csáky* Albin gróf vallás- és közoktatási minisztert, ki megjelenésével emeli a közgyülés fényét, valamint a főváros képviseletében megjelent *Ráth* Károly főpolgármestert és *Kamermayer* Károly alpolgármestert meg a fővárosi tanácsot.

Harsány éljenzés követte minden egyes üdvözletet.

Végül az elnök meleghangu szavakban emlékezett meg dr. *Haynald* Lajos biboros érsekről, az egyesület tiszteletbeli tagjáról, elhunyta alkalmából. A közgyülés felállással adott részvétének kifejezést. S ezek után az orsz. középiskolai tanáregyesületnek jubiláris s egyszersmind XXV-dik rendes közgyülését ezennel megnyitom.

Az elnöki megnyitó után **Kofer** Károly alelnök az egyesület volt négy elnökéről tartalmas és szépen átgondolt beszédét mondta el, melyből átveszszük a következőket: Hogy az egyesületnek 1866-ban való létrejöttét hosszu, fáradalmas és izetlen küzdelem előzte meg, köztudomásu dolog, elvégre azonban mégis csak megalakult. Elnökválasztásra gyülekezvén össze, mindnyájan ugy éreztük, ugy tudtuk, hogy elnök nem lehet más, mint a budai kir. főgimnázium akkori érdemdus igazgatója, a fővárosi tankerület jelenlegi igazgatója, dr. Lutter Nándor. Dr. Lutter Nándor tulajdonkép már 1862-ben volt elnöke a «Magyar tanférfiak társulatának». Bő tapasztalatai az iskola körében, az elemi iskoláktól kezdve a középiskolákon át fölfelé, széles körü tudományi ismeretei, melyek a középiskola valamennyi tárgyaira egyaránt kiterjeszkedett, tanári jó hirneve, tapintatos, müvelt modora, oly tulajdonságai voltak, melyek őt a tanári körökben régtől népszerüvé tették; hozzájárult az, hogy ő a magas kormány körében és különösen a felejthetlen báró Eötvös József miniszter urnál a bizalom embere volt, mindez reménylnünk engedte, hogy az egyesület müködésének sikerülni fog magának a magas kormánynak is bizalmát kivivni. És nem csalódtunk, maga a miniszter ur, alig hogy müködésünknek némi jelét adtuk, a leghizelgőbb módon fejezte ki az egylet iránt való bizalmát.

Elnökünk szokott elevenségével rögtön meginditotta a munkát és méltán lehet állitani, hogy mindazon kérdések és feladatok, melyek az egyesületben később tárgyalásra kerültek első alakjukban, már akkor vettek föl. A gimnázium reformja, a reáliskolák átalakitása, a polg. isk. tanárok képzése, a rendtartás, a fegyelem stb. stb.

Dr. *Lutter* N. helyesen fogta fel az egyesület hivatását, midőn évi jelentésében ezeket mondá: «A gondviselés nemzetünknek szép jövendőt rendelt; de meg vagyok győződve, hogy azt csak szellemi erejének nagyobb mérvü kifejtése által fogja elérhetni s minthogy ezen szellemi erők fejlesztése kiválóan a középtanodák feladata, ki ne látná, mily fontos igényeket képvisel egyletünk, s ki ne érezné, mily szent, minden személyi érdekből ment kötelesség háramlik ezen egylet minden tagjára» .... «Fogjunk tehát kettőztetett erővel a nagy, de áldásdus munkának folytatásához; a testvériség szent szelleme hassa át e téren minden müködésünket; hisz *nemzetünk jövő boldogságának nagy része függ ezen müködésünktől*. Becsületes és önzéstelen törekvésünktől isten áldása nem fog elmaradni.» Bokros hivatalos teendői azonban reá nézve kivánatossá tették, hogy az elnökséget egy év mulva más vegye át és annál nyugodtabban engedhette azt át, mert az egyesület csakugyan megszilárdult, sőt 1867-ben országossá vált. A mint lelépett, ugyanazon napon, november 3-án tiszteletbeli taggá választatott és e minőségben barátja, hü támogatója maradt egyesületünknek. Segélyalapunknak ezután is éveken át gondozó elnöke volt és a hányszor bármely ügyben tanácsát, utbaigazitásért hozzá fordultunk, mindannyiszor szives készséggel lépett körünkbe és vett részt munkálatainkban. Adja a mindenható, hogy még igen soká tudományával, tapasztalatával, jóakaratával erős oszlopa maradjon egyletünknek.

Dr. Lutter Nándort *Ney* Ferencz váltotta föl, ki egy rövid évi félbeszakitástól eltekintve, 1874-ig elnökünk maradt, a midőn roncsolt egészsége miatt kedély- és fizikai pihenésre volt szüksége és kérte a tagtársakat, hogy a választásoknál őket mindennemü kombinácziókból kihagyják. Ki 1874-ben visszavonult roncsolt egészsége miatt, de a mikor ha jobban érezte magát, el-ellátogatott üléseinkbe, majd kénytelen volt egészen elmaradni, mignem 1889-ben a halál végkép kiragadta körünkből, a honnan azonban emlékezete nem fog kiveszni soha.

És nem fog kiveszni *dr. Say Móricz* barátunké sem, a ki már szintén mindenkorra elhagyott bennünket, fájdalom, nagyon is idének előtte. Ötet 1872/3-ban midőn Ney F. beteg volt — választottuk elnökünknek, de elnöksége csek egy évig tartott, mert helyreállván Ney egészsége, ő ült ismét az elnöki székbe. Egy év rövidebb idő, semhogy Ney, mint elnök, valami kiválóbb dolgot vihetett volna véghez, mire különben akkor az alkalom is hiányzott.

Még egy elnökünkről kellene szólanom, *Berecz* Antalról, ki őszinte örömünkre lelki erejének javában ül még ma is az elnöki széken és már 17 év óta vezeti az egylet ügyeit ernyedetlen szorgalommal és ritka tapintattal. Nem tartanám illőnek őtet itt szemtől-szembe magasztalni s felsorolni mindazt, a mit az egyesület érdekében tett. Annyit azonban mégis meg kell említenem, hogy erkölcsi bátorsága az igazat bárkivel szemben kimondani, hogy egyeneslelküsége csakhamar kedveltté tették őt köztünk, de fölfelé is, nevezetesen Trefort miniszter ur előtt és nehezen tulzok, ha azt mondom, hogy talán másoknak is, jó részben Berecz személyes befolyásának, felvilágositásainak lehetett köszönni azt, hogy a miniszter ur a tanárokról jobb véleményt nyert. Tevékenysége, munkaereje valóban nem mindennapi. Példásan igazgatja a felsőbb leányiskolát, melynek szervezetét, tantervét, instrukczióit a legapróbb részletekig ő dolgozta ki; majd meg mint miniszteri biztos beutazza széles e hazát, és felügyel arra, valjon az ország különböző vidékein fennálló hasonló intézetek miként müködnek. Mint a földrajzi társaság főtitkára, részt vett a georgafusok európai kongresszusain, figyelemmel követi e tudomány haladását az európai irodalomban és vivmányait a földrajzi közlönyben teszi közzé. Vendégszeretőleg hivja be hazánkba a világot bejáró utazókat: Payert, az északi-sark kutatóját, Holubot az afrikai utazót, Faragót és Ürgét Chinában lakó hazánkfiait, hogy azon tapasztalatokat miket a világ legtávolabb vidékein tettek, velünk is közöljék. Azután meg fölkeresi itt a főváros legelhagyatottabb utczáin a szegény éhező, fázó iskolásgyermekeket és gondoskodik arról hogy ételt és ruházatot kapjanak. Részt vesz a közoktatási tanács tanácskozásain, a polgári leányiskolák képezdei vizsgálatán, számos közügyi dologban és mind e mellett egyletünket vezeti az elődeitől öröklött szellemben, csakhogy erélyesebben és tekintve az elért eredményeket, nagyobbára sikeresebben. Azért méltán lehet neki megjósolni, hogy: «Semper honor, nomenque tuum laudesque manebunt.» Ámde, m. t. közgyülés! Bármeddig folytatnám beszédemet, azért tisztelt elnökeink alakjai nem támadnának fel előttünk, ugy a hogy őket szinről szinre ismertük. E bajból müvész barátaink segitettek ki bennünket, kik elnökeink arczképeit lefestették, még pedig oly sikerült módon, hogy azok külső megjelenésüket tekintve, valóban élethiven vannak megörökitve. (Lelkes éljenzés.)

Az arczképek leleplezése után **Köpesdy** Sándor másodalelnök bejelentette a közgyülésnek, hogy ez idén is, mint 1871-től kezdve rendesen minden évben a Pécsett tartott közgyülés emlékéül a pécsi dunagőzhajózási társulat bányafelügyelőségének elemi iskolájába járó és a magyar nyelv tanulásában legjobb előmenetelt tett tanuló — jelenleg *Jányi* Hedvig — az egyesület alapitványából egy darab aranyat kapott. Ugyanilyen czélból 1—1 drb 20 frankos aranyat kaptak *Venuthi* Hugó a fiumei állami főgimnázium IV-ik és *Oliva* Attilia VIII. osztályu tanulói. (Éljenzés.)

A mai ünnepély emelése czéljából Berecz Antal elnök a választmány elhatározása folytán lelkes szavak kiséretében inditványozta, hogy a fővárosnak a tanügy terén tett kiváló érdemeinek elismeréséül *Ráth* Károly főpolgármestert és *Kamermayer* Károly alpolgármestert tiszteletbeli taggá válaszsza meg a közgyülés.

Viharos éljenzés követte az elnök szavait. Ezután a többi megválasztandó tiszteletbeli tagok névsorát olvasta föl az elnök. Névszerint: *Dunay* Ferenczet, *Felsmann* Józsefet, *Géresi* Kálmánt, *Névy* Lászlót, *Petrovics* Ferenczet, *Szarvas* Gábort, *Szombathy* Ignáczot, *Szvorényi* Józsefet, *Ponori Thewrewk* Emilt, *Vámosy* Mihályt, *Hofer* Károlyt, *Mayer* Józsefet és *Köpesdy* Sándort ajánlotta tiszteletbeli tagoknak, kik az egyesület érdekében 25 év alatt kiváló munkásságot fejtettek ki. A közgyülés egyhangulag választotta meg az ajánlottakat.

Alexander Bernát olvassa fel ezután: Az orsz. középiskolai tanáregyesület története czimü értekezését, melyből a következőket veszszük át: A magyar középiskola s az országos tanáregyesület benső kapcsolatban állanak egymással. Külső s belső körülmények létesitették e kapcsolatot. A belsők nyilvánvalók. A tanáregyesület a magyar tanárságnak, a magyar középiskolának alkotása, szabad szövetkezése, független organuma. E belső kapcsolat mellett nem kevésbbé fontos a külső, a történeti kapcsolat, a mely a belsőt létrehozta, erősitette s fentartotta. Az országos középiskolai tanáregyesület egykoru a modern magyar középiskolával. Már 1861-ben, alig hogy az idegen hatalom belefáradva sikertelen erőlködéseibe, némileg alább hagyott az országra gyakorolt rettenetes nyomásával, itt a fővárosban keletkezett a magyar tanárság egyesülésének első eszméje. Az első szabadabb fuvallat, mely végig lengett az országon, életre keltette a magyar tanárság egyesülési aspiráczióit is. A körülmények e találkozása pedig se nem véletlen, se nem futólagos. A magyar tanárok megértették az időnek akkor még nagyon homályos jeleit, megértették, mit kiván a haza, a nemzeti kultura az ő közremüködésüktől. A forradalom után majdnem egészen megszakadtak a magyar középiskola tradicziói. Idegen rendszer s idegen módszer hatott be a magyar középiskolába s látszólag messze elterelte a nemzeti szellemtől, a nemzet kulturai munkájától. De ime, alig hogy a nemzet föllélekzett, fölébred a magyar tanárság is s a magyar tanárságban az az érzés, hogy a magyar középiskolát magyar nemzeti középiskolává kell átalakitani. Ez az eszme vezérli a modern magyar állam első közoktatási miniszterét, báró Eötvös Józsefet s ez az eszme dobog ama férfiak lelkében, kik már egy évvel a magyar miniszterium megalakulása előtt megteremtik a Budapesti Tanáregyesületet, majd pedig 1867-ben a budapesti egyesületet átalakitják országossá. Ma le van rakva a nemzeti középiskola alapja; ma a magyar szellem hatja át a középiskolát; ma a magyar kulturát szolgálja a magyar középiskola s belőle meriti termékenyitő erejét. E nagy folyamatnak hü szolgája, eleven tényezője volt a magyar országos középiskolai tanáregyesület. E fejlődés története az övé is. E történet tévedései, ingadozásai s diadalai az övéi is. Az egyesület története hü tükre a modern magyar középiskola történetének. Vele fejlődik, erősbödik s emelkedik.

Végül szól a történeti fejlődés tanulságairól ezeket mondja: De nem látták-e, hogy tanügyi fejlődésünkben egy nagy hiány van, melynek pótlására még nem került sor? A törvény adja a keretet, a tanterv a tartalmat, de a szellemet, a lelket a tanárság önti bele. Mi történt a tanári szellem emelése érdekében a lefolyt 25 évben? Sokat fáradoztak a tanárképzésen, ámbár még mindig nem tártják a czélt elértnek; de a kész tanárral, ha az iskolába belépett, nem igen törődtek. Valami történt a tanár anyagi helyzetének javitásán 1870-ben, azóta semmi. Pedig már közhelylyé lett, melyet mindúntalan hangoztatnak, habár ritkán követnek gyakorlati szabályként, hogy a középiskolai oktatásban a törvény biztos alapja, a tanterv, az utasitások, a rend s fegyelem, a fölszerelés — mindez nagyon fontos, de hasonlithatatlanul fontosabb mindennél a tanitás szelleme, a tanár individualitása. Az előbbi mind paragrafus, ez azonban maga az élet. Az egy kezdetleges stádium volt, midőn folyton tanügyi politikával kellett foglalkoznunk, tanterveket kovácsolnunk, az épités alapját lerakni segitenünk. Ezek az idők elmultak s ha van még ily feladat, az is nem sokára véget fog érni. De akkor kezdődik a nagyobb munka, maga az épités, a magyar tanárság szellemének emelése, e szellem megbecsülése s istápolása. Mondjuk ki nyiltan, hogy e tekintetben nem igen történt valami. A kész tanárral nem törődnek. Elismerés a legritkább esetekben van számára, elő nem léphet, ő a bürokratikus egyenlőség áldozata, mely előtt se érdemben, de elismerésben különbség nincsen. A baj mélyen rejlik, ott, hogy a tanár munkáját az egész magyar társadalom nem becsüli meg eléggé. Innét van, hogy a kormány sem gondol e nagy testületnek, hogy ugy mondjam moralis kormányzására, vezetésére, nem keres utakat s módokat a tanárság szellemét, becsvágyát emelni, ellenkezőleg érdemes vidéki tanárok mellőzésével fővárosi állásokra való pályázatoknál mély elkeseredést szitott körükben. *Csak a legujabb időkben mutatkozik e tekintetben is üdvös fordulat.* A tanárság egy hadsereg; a ki a hadsereggel győzni akar, annak e testület psychologiáját kell ismernie; az tartsa ébren a seregben a munkakedvet, a nemes becsvágyat, a kötelezettségérzetet; az őrizkedjék attól, hogy e seregben demorálizáló befolyásoknak engedjen tért, mert akkor a legjobb fegyver s a legkitünőbb hadi terv sem ér sokat. (Éljenzés.) Ezzel a közgyülés napirendje kimerült, s az elnök felhivta a közönséget a tanügyi kiállitás megtekintésére e

A tanügyi kiállitás.

A kiállitási bizottsági tagjai élükön Staub Mór elnökkel a diszteremben várták gr. Csáky Albin vallás- és közoktatásügyi minisztert, kit megérkezésekor dr. *Staub* Mór üdvözölt. Beszédéből kiemeljük a következőket:

Jól szervezett és rendezett kiállitás mindig egy megtestesitett eszmét képvisel és a ki akar, az mindig okulni valót talál a még oly szerénynek látszó kiállitásban. Kiállitásunk rendezésénél különösen az a czél lebegett szemünk előtt, kimutatni először azt, hogy a taneszköz ép oly fontos, de sok esetben még fontosabb, mint a tankönyv; másodszor azt, hogy a taneszközök dolgában a magyar középiskolai tanárvilágban is megvan a kellő érzék és a kellő iparkodás, és harmadszor azt, hogy annak megfelelőleg egyes iparosaink is örvendetes és dicséretes tevékenységet fejtenek ki. A legtöbb itt kiállitott taneszköz vagy magyar tanár által van kieszelve vagy megszerezve, vagy magyar iparos által készitve és e tekintetben, ha visszapillantok az 1885. évi országos kiállitásra, tiszta lélekkel mondhatom, óriásilag haladtunk. A mi e termekben mint nem magyarországi készitmény van kiállitva, pedig nem sok van belőle, azt oda tettük azért, hogy hasznos voltára figyelmeztessük egyrészt tanártársainkat; másrészt taneszközkészitőinket. Kiállitásunknak mintegy függelékét képezi a középiskolai tanárok irodalmi, illetőleg müvészeti munkálatainak csoportja. Őszintén sajnáljuk, hogy a szándékunk iránti közömbösség csonkán hagyja kiállitásunkat, de jól tudjuk azt is, hogy nem a kötelek vastagsága vagy száma tanuskodik mindig az iró tevékenységének hasznos és kiváló voltáról, de kiállitásunk eme része is bizonyságot tesz arról, hogy a magyar középiskolák tanárainak egy jelentékeny része teljes erejével és kitünő eredménynyel vesz részt hazánk kulturális haladásának előmozditásában.

A miniszter válaszában kiemelte, hogy örömmel jött a kiállitás megnyitására, mert nagyban érdeklődik iránta. Megigérte, hogy behatóan szemléli meg a kiállitást és kijelentette, hogy a kiállitást tanulmányozó bizottságot is azért nevezte ki, hogy azoknak jelentéséből világos képet nyerjen mindazon hangszerekről a melyeket hazánkban készitenek és azokról is, a melyeket ezentul itt gyárthatnak.

Az elnök kalauzolása mellett mintegy másfél óráig időzött a miniszter a kiállitáson. — minden egyes teremben élénken tudakozódott a hazai termékek után. Legtovább időzött a miniszter a fizikai kiállitáson, a klasszika és modern filologia osztályában. Végignézte, hogy miképen készit dr. *Kiss* Károly tanitványa egy üvegtanszert és nagy megelégedését fejezte ki dr. Kiss Károlynak. — A fizikai teremben *Eötvös Loránd* és *Jedlik* Ányos készülékei ragadták meg figyelmét. — A tanárok irodalmi munkássága is fölötte érdekelte a minisztert. Több izben tudakozódott *Szerelemhegyi* Tivadar csoportbiztostól az egyes kiállitók után. A miniszternek feltünt Berecz Antal és dr. Staub Mór nagy irodalmi munkássága. Itt még *Edelmann* Sebő szombathelyi tanárnak vetithető készüléke bilincselte le a miniszter figyelmét. A Ferencz József nevelő intézet kiállitását is megtekintette. Az egyenruha tetszett a miniszternek. Egy kardot a kezébe vett és megjegyezte, hogy a kard hátsó lapjára ő felsége látogatásának idejét be kell vésni. Különösen tetszett a miniszternek az iskolaczimletek tervrajzai és a tanulók haladását feltüntető táblázatok. Itt dr. *Beke* Manó, a kiállitás legbuzgóbb rendezője szolgált felvilágositással.

A miniszter távozása alkalmával *Berecz* Antal szivelyes szavakban megköszönte a miniszternek látogatását mire *Csáky* Albin gróf miniszter ujból megjegyezte, hogy nagyon örült a látottaknak és kifejezte abbeli reményét, hogy e kiállitás a magyar tanügy nagy hasznára fog válni.

A lakoma.

Körülbelül már 2 órára járt az idő, midőn a miniszter távozott és a közgyülés tagjai a Hungária szállóban tartandó banketre indultak. A banket igen kedélyes hangulatban folyt le. Az asztalfőnél *Berecz* Antal foglalt helyet. Jobbfelől dr. *Klamarik* János min. tanácsos, balfelől pedig dr. *Lutter* Nándor tanker. főigazgató ült. A harmadik fogásnál *Berecz* Antal lendületes beszédben éltette a királyt és családját valamint az egyesület protektorát *József* főherczeget. Ugyanekkor egy táviratot is intéztek *József* főherczeghez, melyben a tanáregyesület lelkesen üdvözli fenséges védnökét. *Hofer* Károly Csáky minisztert, *Köpesdy* Sándor pedig a főváros közönségét, tanácsát és a közgyülésen megjelent képviselőit éltette. *Csóka* Károly zsolnai igazgató, dr. Lutter Nándorra, mint az egyesület megalapitójára és első elnökére emelte poharát. *Felsmann* József igazgató dr. Klamarikot, mint a tanáregyesület jó barátját, a hivatalnokban is igazi tanárt és a tanárok közti társas szellemnek megalapitóját éltette. *Lutter* Nándor Berecz Antalra, dr. *Alexander* Hofer Károlyra, mint a szeretet emberére, *Klamarik* dr. a magyar tanárságra, *Dóczy* Imre, mint a debreczeni ref. tanáregyesület tolmácsolója, az országos tanáregyesületre, *Schnabl* Róbert a vidéki tagtársakra, *Berecz* Antal a közgyülést rendező Köpesdy igazgatóra és a kiállitást rendező bizottság legtevékenyebb tagjára, dr. Beke Manóra, *Beke* Manó a kiállitás sikerére, dr. *Lutter* Nándor Alexanderre emelte poharát. Felköszöntőket mondottak még dr. *Staub*, *Baksay* István, *Rombauer* Emil, *Székely* István, *Schurina* István, *Wolf* György és *Lasz* Samu.

Nagy lelkesültséget keltett az öreg *Baksay* István felköszöntője, midőn kijelentette, hogy 100 forinttal belép az egyesület alapitó tagjai közé. E nemes példán buzdultak föl *Rombauer* Emil brassói igazgató és *Székely* István nagyszebeni tanár, kik szintén 100—100 frttal léptek be a mai napon az egyesület alapitó tagjai közé. Emelkedett hangulatban oszolt szét délután négy órakor a bankettező tanárság és a programm szerint a Margitszigetre tartottak.

A tanáregyesület közgyülését holnap folytatják. Kilencz órakor választmányi ülés lesz, tizkor a nagygyülés a tisztviselők jelentéseivel kezdődik. Ezután *Kármán* Mór dr. tartja meg előadását a «középiskolai tanárképzés»-ről.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **Elitélt rablógyilkos.** *Szilágyi-Káplár* Mihály 23 éves napszámost rablógyilkossággal vádolta a szegedi vádhatóság. A vádlott a vizsgálóbiró előtt beismerő vallomást tett, de a végtárgyaláson ezt a vallomást visszavonta s azt állitotta, hogy részeg volt és nem tudja, mikép követhette el a gyilkosságot, sőt azt hiszi, hogy nem is volt képes abban az állapotban valakit megölni. A törvényszék ezt a védekezést nem fogadta el s Szilágyit a vádhatóság és a védelem meghallgatása után *nyolcz évi fegyházra* itélte.

— **Első halálos itélet a debreczeni kir. táblán.** A debreczeni kir. tábla tegnapelőtt hozta az első halálos itéletet. Három vádlottat, — Kalinyistyán Simont, Dolye Györgyöt és Izsák Ábrahámot — itélt kötél általi halálra, a kik Izsák József tartolczi lakost és fiát meggyilkolták és kirabolták.

— **A temesvári lottópör** iratai mintegy két hét óta a kir. kurián vannak. Szeiffert Ede kuriai biró tanulmányozza a roppant anyagot s még e hó végén biztosan ismertetni is fogja a kuria szüneti tanácsában.

— **Törvénykezési szünet.** A kir. kurián és táblán holnap kezdődik meg a törvénykezési szünet s csak a szüneti tanácsok fogják letárgyalni a sürgős és halasztást nem türő ügyeket.

— **Kivégzés villamossággal.** A newyorki fogház, mint tudósitónk távirja, négy gyilkos siralomháza. Mind a négyet villamossággal végzik ki, a mely kivégzési mód csak legközelebb is szörnyü torturával járt az elitéltekre nézve.

HÁZASSÁG.

— **Eljegyzés.** *Goldzieher* Géza eljegyezte Weltner Ilmát, Weltner József leányát Budapesten.

GYÁSZROVAT.

Haynald Lajos kalocsai biboros érsek.

(Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.)

Kalocsa, julius 5.

A biboros érsek holttestét a kastély kápolnájában jéggel töltött edények közé helyezték a mult este s ott hagyták ma reggelig, a midőn dr. Pertik Ottó segédeivel megérkezett s a földi maradványokat bebalzsamozta.

Ravatalra holnap helyezik a halottat. Koszoruk, virágok nem lesznek a ravatalon. Puritán egyszerüséggel, mint a milyen életmódja volt, nyugszik majd az érseki ravatalon, a mint kivánta és végrendeletében meghagyta. Azt a ravatalt minden virágnál drágább, becsesebb koszoru: a magyar nemzet és a magyar katholikus egyház kegyelete állja körül.

A temetésre a rokonok közül dr. *Velics* Lajos követségi titkár Hágából, *Velics* László jezsuita áldozár érkeznek ide. Az elhunyt érsek nővére, özv. *Stockinger*-né, a ki az érseket hosszas beteg-

sége alatt folyton ápolta, Budapestre utazott betegen.

Schlauch püspök, a kit a káptalan a temetési szertartás végzésére kért föl, ma részvétnyilatkozatot küldött s értesitette egyszersmind a főkáptalant, hogy a fölhivásnak készséggel tesz eleget s a temetést elvégezni már kedden ide érkezik.

A biboros érsek halála után a kalocsai postán nem kevesebb mint százhusz hivatalos és magánsürgöny adatott fel. Nevezetesen: a királynak, *Szögyényi* és a római pápának *Rampolla* bibornok kezéhez; a magyar kormánynak, minden magyarországi érsek-, püspök- és káptalannak, a cziszterciek és benczések házainak, minden nevezetesebb plébániának s kül- és belföldi hirlap szerkesztőségének (mi magunk kaptunk négy sürgönyt).

A postahivatal valósággal ostromoltatott a sürgönyök- és express-levelekkel, mindamellett a nagy közönséget *készséggel és pontosan kiszolgálta* még a hivatalos órákon tul is.

A temetésre érkezők fogadására már minden szállodát és alkalmas magánházat lefoglaltak, ugyszintén kocsikat és magánfogatokat is az érkezőknek a gőzhajó- és vasutállomásról való beszállitására.

Kalocsa városa még mindig a nagy haláleset hatása alatt áll. A nép kegyelete lépten-nyomon reflektál reá, a ki nemcsak mint egyházférfiu, nemcsak mint politikus, de mint ember is nagy volt és elmoshatatlan emléket hagyott maga után az élők között.

Csodálatos mozgalom támadt a városban, mikor meghallá a nép a harangszót, a mely a nagy ember kimulását tegnap délután hirül adta. Megteltek az utczák, a nyilvános helyek s mindenki az elköltözött palotája felé sietett.

A káptalan tagjai a harangzugásra összeültek nyomban s táviratilag tudatták a katasztrófáról a királyt, a kormányt, a három szufragán püspököt és a nagyprépostot, a ki Bajorországban tartózkodik.

Haynald biboros érsek arczát nagyon elváltoztatta a halál. Alig ismerni rá. Szemürege beesett s az a redő, a mely két szemöldöke közt függ, mintha mélyebb volna . . . Csodálatos, hogy arcza kipirult s ábrázatán mégis ezen az arczon soha nem látott komorság ül. Mintha mélyen, nagyon mélyen gondolkoznék.

Ez az arcz a jóság derüjében uszott még tegnapelőtt este is, a midőn Gyuri nevü hüséges huszárja s nővére, Amália, állott az ágya mellett. Minden legkisebb szolgálatra, a mit az önfeláldozó nővér s a szolgálatkész huszár tett, visszaemlékezett s köszönetet rebegett. Nővérének megfogta a kezét s igy bucsuzott tőle:

— Máli! Áldjon meg az isten . . . áldjon — áldjon meg!

Többet nem tudott mondani, mikor ideért, szava elállt, szemhéja lehullt s többé nem beszélt senkihez.

Halála után végrendeletét a főkáptalan ülésén felolvasták. 1882. május 22-én kelt a végrendelet Budapesten. Sajátkezüleg irta egy elhasznált félárkus papirosra, a melynek a margóján fejezte be végrendelkezését, minthogy az üres helyen nem fért el mindaz, a mit mondani akart. A főkáptalani tagok szeme könybe lábadt, mikor a dátumot megpillantották: azután, hogy ezt a végrendeletet megirta a főpap, nem sokáig irt már. Az a katasztrófa, a mely emlékéből az irásjegyek alakját kitörölte, rövid időn bekövetkezett.

Németh István temesvári fölszentelt püspök és *Schön* Lajos volt érseki titkár szerepelnek tanukképen a végrendelet alatt, a melyben a végrendelkező végrehajtókat nem nevezett meg.

Azzal kezdi a biboros érsek a végrendeletet, hogy mindenkinek megbocsát s kér mindenkit, hogy neki is bocsássanak meg. A kalocsai egyházmegyében a vallás-erkölcsi, egyházi és közművelődési czélokra szolgáló Haynald-alapot jelöli ki ezután a végrendelkező általános örököseül. «Kalocsán kivül — mondja a végrendelet — vagyon ne kerestessék.» Az érsek végrendeletében azt óhajtja, hogy temetése a legegyszerübb legyen: gyászbeszéd ne tartassék és ott történjék a temetés, a hol a halál éri. Intézkedik végrendeletében, hogy a belső cselédség egész évi fizetést kapjon, a fölösleges cselédség pedig elbocsáttassék.

Négy régi huszárjának 15.000 frtot hagyományozott szolgálati idejük aránya szerint. Első huszárja 25 évi szolgálata után 6.500 frtot kap.

A városi szegényeknek hagyományozott 2.000 frt kiosztását a végrendelet a temetés napjára tüzi ki.

A káptalani helynök-választást julius 11-én fogják megejteni.

A káptalan az érseki uradalom gondozására Majorossy János felszentelt és Latinovics czimzetes püspököt küldte ki, a kik közjegyző közbenjárásával minden helyiséget lepecsételtek. Haynald biboros érsek hagyatéka *fél millióra* rug.

Hagyatéki tömeggondnokká Majorossy János választatott meg.

Kijelölte a főkáptalan azt a helyet is, a hová az elhunyt biboros érsek koporsóját teszik le. Most készül a kripta a koporsó számára a kalocsai főtemplomban Klobusiczky Ferencz és Péter érsekek nyugvó-helye közt.

*

A főrendiház az elhunyt bibornok-érsek ravatalára koszorut helyez s a temetésen küldöttség által képviselteti magát. A küldöttség *Zichy* Nándor gróf vezetése alatt a következő tagokból áll: Vay Dénes, Esterházy Miklós Móricz gróf, Steiner Fülöp székesfehérvári püspök, Hornig Károly báró veszprémi püspök, Cziráky Antal gróf, Majláth József gróf, Szapáry István gróf, Gervay Mihály, Kochmeister Frigyes báró, Vay Tihamér gróf és Radvánszky Béla báró. A küldöttség kedden éjjel hajón megy le Kalocsára.

A fővárosi r.-kath. papság részvétele tárgyában aligha történik hivatalos intézkedés. Mivel az elhunyt főpapnak külön egyházmegyéje volt, a fővárosban tetszésükre bizzák a plébánosoknak, hogy rekviemet tartsanak. Különben a követendő eljárásra nézve az esperesi hivatal megvárja a kalocsai főkáptalan határozatát.

Haynald biboros haláláról a *hivatalos lap* mai száma a «nem hivatalos» részben gyászkeretben hozza a következő közleményt: «Dr. *Haynald* Lajos bibornok, kalocsai érsek, valóságos belső titkos tanácsos, a Szent István-rend és a Lipót-rend nagykeresztese, czimz. udvari káplán, római gróf, Róma nemes polgára, a m. tud. Akadémia tiszteletbeli és a főrendiház tagja, stb., f. hó 4-én délután 1 órakor, hosszas szenvedés után, érseki székhelyen Kalocsán elhunyt. — A magyar katholikus egyház legbuzgóbb és nem csupán magas állásánál, de fényes lelki tulajdonságainál fogva is legkiválóbb hiveinek egyikét, — a trón egy hü támaszát, a haza egy kitünő fiát, a tudomány egy alapos mivelőjét, a magyar müvészet pedig egy bőkezü pártolóját vesztette a boldogultban, — kinek halálát sokáig gyászolni s emlékét méltán áldani fogják e hazában. — «Áldás és béke a megdicsőült főpap hamvaira!»

A részvét.

A király nevében Pápay, a kabinetiroda főnöke, a következő sürgönyt küldötte:

Ő felsége fájdalommal értesülvén Haynald Lajos bibornok-érsek elhunytáról, legbensőbb részvéttel osztozik a főkáptalan és az egész egyházmegye mély gyászában szeretve tisztelt főpásztoruk vesztesége felett, ki fényes pályáján az egyház és állam, valamint a tudományok terén szerzett kiváló érdemeivel és mindenkor áldozatkész jótékonyságával hervadhatatlan dicső emléket biztositott magának.»

Szapáry Gyula gróf miniszterelnöktől a következő távirat érkezett a főkáptalanhoz: «Fogadja a főtisztelendő főkáptalan részvétem nyilvánitását a szellemes főpap s bibornok elhunyta felett, kivel évek hosszu során müködtem a közéletben és ki hazaszeretetének és áldozatkészségének annyi jelét adta.»

Csáky Albin gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter a következő táviratban fejezte ki részvétét: «Mélyen megrendülve vettem a gyászhirt Haynald bibornokérsek elhalálozásáról.» Fogadják mély részvétemet azon veszteség felett, mely a lánglelkü egyházfő elhunytával nemcsak az általa kormányzott megyét, hanem az egész hazát érte.»

Ferdinánd bolgár fejedelem is küldött részvéttáviratot, melyben kifejezi, mennyire osztozik a főkáptalan szomoruságában és mily őszintén fájlalja a kitünő prelátus halálát, kihez őt a tisztelő és csodáló szeretetnek oly sok köteléke füzte.

Lobkovitz herczeg budapesti hadtestparancsnoktól a következő részvéttávirat érkezett: «Bátor vagyok a IV. hadtest nevében legőszintébb részvétemnek kifejezést adni ő eminencziája gyászos elhunyta felett. A hadsereg mindig a legnagyobb tisztelettel viseltetett iránta, mint a ki sokszor jótevőjének és barátjának mutatta magát.»

Részvétnyilatkozatokat küldöttek még: Steiner Fülöp székesfehérvári püspök, Volafka Nándor min. tanácsos, Kanitz Gyula budapesti és Kanitz Ágost kolozsvári egyetemi tanár. Zombor, Fiume városok, a nagyváradi káptalan, Galimberti pápai nunczius Bécsből, Schmausz bácsmegyei alispán, a budapesti vöröskereszt, Dőry Andor, Zalka győri püspök, Berzeviczy államtitkár, Dezsőffy, Meszlényi püspökök, Szécsény városa, az erdélyi kath. status-gyülés, Sándor Béla főispán, Földváry Mihály pestmegyei alispán, gr. Csekonics Endre, a pesti zenekedvelők egyesülete, Ráth Károly polgármester, *Koburg* Klementina herczegasszony, *Miksa* bajor herczeg özvegye, *Koburg* Amália herczegnő, *Wekerle* Sándor pénzügyminiszter, dr. *Burián* Aladár, Bácsmegye stb. Ujabb részvéttáviratok folyton érkeznek. Több püspök egyszersmind bejelentette a temetésre való megérkezést is.

A családi gyászlap Haynald Lajos biboros-érsek elhunytáról a következő:

Alólirottak szomoru szivvel jelentik főmagasságu és főtisztelendő *dr. Haynald Lajos* urnak, a szent római egyháznak az angyalokról nevezett római b. sz. Mária czimével áldozár bibornokának; Isten és az apostoli szentszék kegyelméből a kalocsai és bácsi törvényesen egyesitett egyházmegyék érsekének; Szent István király és Lipót császár jeles rendjeinek, nemkülönben a belga Lipót- és a herczegi szász- Erneszti házi rendnek nagy keresztesének; ő császári és apostoli királyi fölsége valóságos belső titkos tanácsosának, a könyvvizsgálatról, a tanulmányokról, a hitterjesztésről, nemkülönben a bucsukról és sz. ereklyékről nevezett római sz. gyülekezetek tagjának; római grófnak, Róma városa nemes polgárának, császári és királyi tiszteletbeli udvari káplánnak, hittudornak; a kath. religió római akadémiája, a magyar tudományos akadémia igazgató- és természettudományi osztálya tiszteletbeli, az uj Lynceusok és Szent Lukács római akadémia, a bukaresti, palermói tudományos akadémiák és az «Institut Egyptien» levelező tagjának; a brüsszeli tudományos társulat tagjának, a természetvizsgálók Lipót Károly-féle császári német Gerbert-nevü akadémia, a magyar természetbuvárok budapesti egyesülete, a franczia-nemzeti cherbourgi, az erdélyi nagyszebeni természettani, a bécsi állat- és növénytani társulatok, a rajna-poroszhoni és vesztfáliai természetbuvárok társulata, regensburgi, brandenburgi és thüringi növénytani, a trieszti állatvédtársulatok, a Szent Czeczliáról nevezett római zeneakadémia, a párisi filologiai társulat tiszteletbeli, a magyarországi müemlékek országos bizottsága külső tagjának; a budapesti magyar királyi tudományos egyetem hittani kara bekebelezett, a löweni egyetem tiszteletbeli tudorának; Baja, Erzsébetváros és Zombor szab. kir. városok diszpolgárának, papi arany érdemkeresztes és aranymisés áldozárnak, élete 75-ik évében hosszas szenvedés után folyó hó 4-én délután 1 órakor, a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. Az Urban boldogultnak hült tetemei f. évi julius hó 8-ikán reggel 8 órakor fognak az érseki palota kápolnájában ünnepélyesen beszenteltetni és a főszékesegyházban tartandó gyászisteni tisztelet után ugyanott örök nyugalomra elhelyeztetni. Az örök világosság fényeskedjék neki! Kalocsa, 1891. julius 4. Testvérei: özv. *Stockinger* Tamásné Haynald Amália, *Haynald* István és neje Prandtner Krisztina, özv. *Dessáth* Józsefné Haynald Mária, özv. *Velics* Antalné Haynald Teréz és fiai: *Velics* László, dr. *Velics* Antal és neje: *Bencsik* Sára s ezek gyermekei; *Velics* Lajos és neje: *Messala* Edith grófnő és ezek gyermekei.

A közönség köréből.

LUHI ERZSÉBET

Kitünő gyógy és élvezeti viz; emeli az étvágyat, előmozditja az emésztést, üdit és élénkit.

Kizárólagos szállitók 5710

MATTONI ÉS WILLE, BUDAPEST.

Főraktár Budán Frumm István utódánál.

5827 MATTONI FÉLE GIESSHÜBLER legtisztább égvényes SAVANYUKÚT

90 kr. Egy doboz 90 kr.

Henri Nestlé Gyermektáplisztje

Henri Nestlé condensált teje egy doboz 50 kr.

Főraktár Neruda Nándor-nál Budapesten.

Kapható Budapesten és a vidéken az összes gyógyszertárakban, gyógy- és fűszerkereskedésekben. 6240

Gyárjegy

A hivatalos lap julius 5-ki számából.

Az egyház köréből. A király dr. *Bedini* Cajetán zenggi székesegyházi olvasó kanonokat, pápai praelatust és megválasztott fiumei plébánost, a fiumei társaskáptalan prépostjává és főesperessévé, valamint az ezzel egybekapcsolt Szent Jakabról nevezett javadalmas apátság apátjává, — *Cassió* József fiumei hitoktatót pedig a fiumei társaskáptalan kanonokjává kinevezte.

Kinevezések: A m. kir. pénzügyminiszter: *Kisfaludy* József nyugalmazott kir. csendőrhadnagyot, a nagykárolyi kir. adóhivatalhoz ideiglenes VI. oszt. adótisztté; a felség személye körüli miniszter: *Loykó* Károlyt, a vezetése alatt álló miniszterium irodaszolgáját ajtónállóvá, és *Jurko* Istvánt, a cs. és kir. lovastestőr-század II-od őrmesterét, irodafutárrá; a nagyszebeni királyi törvényszék elnöe: ifjabb *Fekete* Mihály marosvásárhelyi királyi járásbirósági segélydijas joggyakornokot, hasonló minőségben a nagyszebeni kir. járásbirósághoz; a pécsi kir. törvényszék elnöke *Csomay* Ferencz sásdi kir. járásbirósági hivatalszolga-segédet, saját kérelmére, eddigi minőségében a mohácsi kir. járásbirósághoz áthelyezte; továbbá *Antal* József pécsi kir. törvényszéki napidijas szolgát, a sásdi királyi járásbirósághoz hivatalszolga-segéddé nevezte ki.

Névváltoztatás. *Gyuresko* József nyiregyházai illetőségü lieblingi lakos m. kir. II. sz. csendőrkerületbeli csendőr vezetéknevének «Gyulai»-ra, *Tamás* Mihály zaláni illetőségü felvinczi lakos m. kir. I. sz. csendőrkerületbeli csendőr vezetéknevének «Tamási»-ra, *Grana* Sándor kisszentmiklósi illetőségü ugyanottani lakos, valamint Sándor nevü kiskoru gyermeke vezetéknevének «Nagy»-ra kért átváltoztatása, belügyminiszteri rendelettel megengedtetett.

Ügyvédi kamara. Az aradi ügyvédi kamara részéről közhirré tétetik, hogy dr. *Igaz* Pál békési ügyvéd a kamara lajstromába folytatólag fölvétetett.

TÁVIRATOK.

Bécs, julius 5. Sterneck báró, a haditengerészet parancsnoka, a nyári hajórajgyakorlatokról ide visszaérkezett.

Páris, julius 5. *Carnot* köztársasági elnök ma délelőtt meglátogatta a Belleville-negyedben a nemrég épült munkásházakat. Kiséretében csak *Brugère* tábornok és *Toulza* alezredes voltak, mindketten polgári ruhában. Rendőrség nem volt kirendelve. A lakosság az elnököt lelkesült ovácziókban részesitette. Délután *Carnot* jelen volt a mechanikusok ipartanfolyamának hallgatói közt eszközölt dijkiosztásnál s ez alkalommal rövid, tetszéssel fogadott beszédet mondott.

Belgrád, julius 5. (Az *Egyetértés* távirata.) A szerb-bolgár határról véres összeütközés hire érkezik, mely, ha megvalósul, bizonyosan sulyos következményeket von maga után. A hir szerint ugyanis tegnap husz emberből álló bolgár határőrcsapat lépte át a szerb határt s beljebb hatolt az országba. Az nem bizonyos, hogy tudva, avagy nem tudva tették a bolgár katonák e lépést. A Pirotnál táborozó szerb katonák észrevették a benyomulást. Egy szakaszból álló szerb katonaság körülvette a bolgár csapatot s *tüzelt.* A bolgár katonák közül többen meghaltak sebeikben, mig mások sulyosan megsérültek. A különben kitünő forrásból eredő hirt hivatalosan még nem erősitették meg.

Lisszabon, julius 5. A képviselőház elfogadta a Kongo-állammal a lundai területre nézve kötött szerződést.

London, julius 5. A német császár a hajónak, a melyen utazott, nagyobb menetgyorsasága következtében az angol herczegek előtt érkezett meg Port Viktóriába, magához hivatta a hajóra az angol tengernagyokat és hajóskapitányokat és társalgott velük, mig a herczegek megérkeztek.

Windsor, julius 5. A német császár és a császárné tegnap este a királynővel és a királyi család más tagjaival családi körben ebédeltek.

Windsor, julius 5. A német császár ma reggel a Viktória-kaszárnyába ment, a hol szemlét tartott a skót gárda második zászlóalja s a testőrség második zászlóalja felett. Ezután a császár részt vett a Szentháromság-templomban tartott isteni tiszteleten. Két órakor a német császári párnál a kastélyban villásreggeli lesz, melyen jelen lesznek Lujza slézvig-holsteini herczegnő és Albert Lajos anhalti herczeg. Délután a császár a kastélyban marad.

Rio de Janeiro, julius 5. A kabinetben a következő változások történtek: Sucena báró pénzügyminiszterré s Cavalcanti földmüvelésügyi miniszterré lett.

Pétervár, julius 5. A császár és a császárné tegnap Bomarsundba (Alandszigetek) érkeztek. Az orosz trónörökös utban van Irkuszk felé.

KÖZGAZDASÁG.

Szeged, julius 5. A szegedi faiparkiállitást ma délelőtt 9 órakor nyitotta meg ünnepélyesen Kállay Albert főispán, a kiállitás védnöke. A megnyitásnál jelen voltak a kereskedelemügyi miniszterium képviseletében Lukács Béla államtitkár és Schnierer Gyula miniszteri tanácsos, továbbá Tisza Lajos gróf és Ivankovits János, Szeged országgyülési képviselői, a makói, szabadkai, vásárhelyi és aradi ipartestületek küldöttei és nagy közönség. A kiállitás sikerét illetőleg a kereskedelmi miniszterium képviselői és Tisza Lajos gr. nagyon hizelgőleg nyilatkoztak. A kiállitás a felsőbb leányiskola 19 tágas termében van elhelyezve és hat csoportra osztva. A kiállitók összesen 131-en vannak nagy részben Szegedről, de az ország minden vidékéről is szép számmal. A megnyitás után az iparkamarában fogadta Lukács Béla államtitkár a kiállitási bizottságot, Milis Imre elnök vezetésével. Válaszában örömmel konstatálta, hogy a honi butoripar kiállja a versenyt a külföldivel. A szegedi kiállitás is ezt bizonyitja. A kereskedelmi és iparkamara testületének élén *Kulinyi* Zsigmond titkár üdvözölte az államtitkárt, ki válaszában kiemelte, hogy a kamarák főhivatása kerületeik ipari kereskedelmi és forgalmi érdekeit megfigyélni s a tennivalókra a miniszteriumot figyelmezteti. A szegedi kamarára e tekintetben nagy hivatás vár, mint az Alföld kereskedelmi és ipari érdekeinek őrére. Délután a főispán ebédet adott az államtitkár tiszteletére, a ki, tervét változtatva, éjjelig Szegeden maradt. Este fényes kiállitási bál volt.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

⁂ **Az osztrák-magyar államvasut** magyar vonalainak 1891-ik évi első negyedbeli számadásaira vonatkozó tárgyalásokat a kereskedelemügyi miniszteriumban, mint már közöltük, befejezték azzal az eredménynyel, hogy a társaság bizonyos kiadásokért, melyeket a kormány el nem ismer, 200,000 forintot fizet. Baross miniszter ugyanis a számadásoknak több tételét kifogásolta, a többi közt azt a 40.000 forintot, melyet az igazgatótanács, mint minden évben, a hivatalnokok jutalmazására vett fel a számadásokba. A miniszter azt mondta, hogy ez az összeg semmi esetre sem terhelheti az idei számlát, mert a hivatalnokok tavalyi szolgálataikért kapták. A társaság képviselői belátták, hogy a miniszternek igaza van, valamint a többi kifogás helyességét is elismerték. A társaság hivatalnokaira vonatkozólag is végleges megállapodásra jutottak, a mennyiben a társaságnál kedvezőbb fizetési és lakbérleti viszonyok vannak, mint az államvasutaknál. A különbséget ugy egyenlitik ki, hogy az illető hivatalnokokat megfelelő magasabb rangosztályba léptetik elő és ugy veszik őket át az állami szolgálatba. Végül elhatározták, hogy az állam julius 12-én veszi át az osztrák-magyar államvasut magyar hálózatát.

⁂ **A magyar államvasut igazgatósága** tudatja, Budapest-Lipótváros állomás nyilt rakodójának épitése miatt ezen állomáson e hó 6-tól kezdve a kérdéses épitkezés befejezéseig, a nehéz tárgyak, mint lokomobilok stb. felvételét megszünteti.

KIÁLLITÁSI ÜGYEK.

= **Gazdasági kiállitás Váczon.** A pestmegyei gazdasági egyesület a megye támogatásával s Vácz város közremüködésével ez évi szeptember hó 19—22-ik napjain gazdasági kiállitást rendez, melynek tárgya szőlő-, gyümölcs-, bor-, szeszkiállitás lesz, kapcsolatban a szőlő és gyümölcs termelési, telepitési és értékesitési módok bemutatásával. Képviselve lesznek továbbá a kiállitáson a filloxera elleni védekezési módok és eszközök, gazdasági magvak, őrlemények, takarmányok és takarmánymagvak, ipari növények, méhészeti és élelmi czikkek, konyha-kerti termelvények, gazdasági és kertészeti eszközök és gépek. A kiállitással kapcsolatban ló-, szarvasmarha- és sertésdijazás is lesz. Részt vesznek a kiállitáson Pestmegye, Vácz város és vidéke és a vele szomszédos Nógrád, Hont és Esztergommegyék. A bejelentési határidő augusztus 15-ike, a bejelentések a megyei gazdasági egyesület titkári hivatalához (Budapest, vármegyeház) küldendők. A kiállitás Váczon az ottani lövőház összes helyiségeiben lesz.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **Kereskedelmi tárgyalások Svájczczal és Olaszországgal.** Az osztrák-magyar és svájczi meghatalmazottak serényen folytatják Bécsben a kereskedelmi ügyi tárgyalásokat, majdnem minden nap tartanak hosszabb üléseket, sőt vasárnapokon sem szünetelnek. E buzgalom azt mutatja, hogy az érdekelt kormányok nagy sulyt fektetnek arra, hogy a szerződéseket minél előbb aláirhassák. Ámbár az akadályok még nincsenek mind elháritva, mégis bizton remélhetni, hogy a tárgyalásokat még ebben a hónapban kedvező eredménynyel befejezik. A bécsi tárgyalást előreláthatólag nyomban a berlini tárgyalások fogják követni az olasz kereskedelmi szerződés tárgyában. E tárgyalások megkezdésének napja még nincs ugyan kitüzve, de igen valószinü, hogy julius második felébe fog esni. A berni tárgyalásoktól is kedvező eredményt remélnek, mert Olaszország gazdasági és pénzügyi viszonyai épen nem kedvezők s ugy az Ausztria-Magyarországgal mint a Németországgal kötendő kereskedelmi szerződés csak hasznára válhatik. Az olasz kormány a legközelebbi napokban vám-ankétet tartat, melynek eredménye fogja a berni tárgyalások alapját képezni.

** **Az értéktőzsdei magánforgalom** ma teljesen üzlettelen volt. Kötés nem jött létre.

ÜZLETI TUDÓSITÁSOK.

Országos vásár.

Nagyvárad, jun. 27. (Az *Egyetértés* tudósitása.) Az e héten megtartott urnapi országos vásár legkevésbbé sem felelt meg a hozzá kötött reményeknek, a kinálat minden tekintetben csekély levén, a nagyszámban megjelent vevők részint nem voltak képesek szükségleteiket fedezni, részint magasabb árban kellett bevásárolniok, mint a milyenre számitottak. A felhajtott mintegy 12,000 sertés daczára az emelkedett áraknak csakhamar elkelt. Évesek párjáért 38—48, félhizottakért 41—42 krt kilogrammonkint fizettek élő suly szerint. Igavonó és gulyabeli marha kevés volt a vásáron, s azért ez is drágábban kelt el. Igavonók párja 250—300 frt, a gulyabeliek párja pedig 60—95 frttal kelt el. Terményekben is csak korlátolt behozatal volt. Buza, kevés készlet mellett 8.80—9.30 frton kelt el, rozs kinálat hiányában csak névleg jegyzett 7.50—7.60 frton, árpa 6.90—7.20 frton, zab 6.80—7 frton, tengeri 6.60—6.80 frton. Szesz a küszöbön álló aratás miatt élénken keresve, nagyban, megadóztatva 57 kron, kicsinyben 58 kron árusittatott el 100 liter százalékonkint, hordó nélkül. Gazdaközönségünket a naponkénti hideg esőzés igen lehangolja, most attól tart, hogy a tulságos sok csapadék buzatermését rontani fogja ugyanannyira, hogy az ez által bekövetkező kár nagyobb lesz, mint a haszon, melyet a nedves időjárás a visszamaradt tavaszi, főkép a tengerivetésekben okoz. Különben helyenkint a tulságos vizes talaj ezekre sem előnyös már.

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

* **A magyar országos méhészeti egyesület** julius hó 19-én kirándulást rendez Promontorra és Albertfalvára. Az indulás délután 2 órakor lesz a fővámtéri gőzhajóállomástól,

* **A nyitramegyei gazdasági egyesület** által rendezett aratógéppróbát az aratási idény kezdetén tartják meg, Stummer Sándor báró tavarnoki uradalmában 15 perczenyire a nagytapolcsányi vasuti állomástól. A próbán két kévekötő aratógépet és egy Amerikából most érkezett marokrakót fognak bemutatni.

Az aratás.

Náprádfa, jul. 4. (Az *Egyetértés* tudósitása.) A több mint 6 hét óta tartó folytonos aszály keserüen kiábránditotta gazdáinkat a bő terméshez füzött reményekből, mert az őszi vetemények szemfejlődésben nagyon visszamaradtak ugy, hogy tulajdonképen nem is ugy érlelődtek, mint inkább ugy száradtak meg vetéseink. Amugy szalma-mennyiségre különben buza határozottan nagy termést adott, hanem a rozs annál kevesebbet. Az aratás épen ma kezdetett el, de csak szórványosan, mert daczára a nagy melegnek az érés az idén különösen későn következett be, aminek oka bizonyára a késő tavasz rendkivüli hidegsége lehet. Tengeri, burgonya, répa, sarjutakarmány-féle aligha lesz a legszerényebb mértékben is, megöli a nagy, szárazság. Eső már 3 hét óta egy csepp sem esett az előtt is csak kevés. Árpáink középtermést adnak, a zab meglehetős. Marháink között járványos betegség most nincsen. A gabnaárak szilárdak (9 frt a a buza.)

NAPIREND: julius 6-án.

Naptár: Hétfő. Róm. kath.: Dominika sz. vt. — Prot.: Izaiás. — Görög-orosz: (junius 24.) Iván sz. — Zsidó: (sivan 30.) Rosch. Chod. — Nap kél: 4 óra 10 p., nyugszik: 7 óra 58 p. — Hold kél: 3 óra 49 p. éjjel, nyugszik: 8 óra 48 p. este.

A főváros pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése d. e. 10 órakor.

A főváros magánépitészeti bizottságának ülése, d. u. 5 órakor az uj városházán.

Az orsz. középiskolai tanárok nagygyülésének második napja d. e. 10 órakor saját helyiségeiben. (Teréz-körut 12.)

A magy. mérnök- és épitész egylet mü- és középitési szakosztályának rendkivüli ülése este 7 órakor az egyesület helyiségében.

A budapesti fővárosi szobafestő, czimfestő, mázoló, aranyozó és fényező ipartestület tánczmulatsága a Sárga csikó vendéglőben.

Nemzeti muzeum: természetiek tára, nyitva d. e. 9-től d. u. 1-ig. (Délután 1—3-ig 50 kr. belépti dij.) A muzeum többi tárai megtekinthetők 50 kr. belépti dij mellett.

Ornithologiai kiállitás a nemzeti muzeumban, nyitva d. e. 9-től d. u. 6-ig. Belépti dij 30 kr.

Szabadalmi levéltár (Lánczhid-tér 3.) nyitva délelőtt 9—12-ig.

Budapesti kereskedelmi muzeum. A hazai termékek állandó kiállitása (a városligeti iparcsarnokban) nyitva van naponként reggeli 9 órától 12-ig, és délután 4 órától 7 óráig. Szabad a belépés.

A m. kir. technologiai iparmuzeum (VIII. ker. József körut 6.) megtekinthető: hétköznapokon (szombat kivételével) d. e. 9—1-ig és d. u. 3—5-ig, vasárnap és ünnepnapokon pedig d. e. 9—12-ig.

A kereskedelmi tudakozó iroda és könyvtár. Akadémia-utcza 12. földszint. Nyitva van naponként reggeli 9—12-ig és délután 3—6-ig.

Csávolszky Lajos
lapkiadótulajdonos és felelős szerkesztő.

SZINHÁZAK és MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHAZ. Budapest, julius 6-án. *A szinház zárva.*

M. KIR. OPERAHAZ. Budapest, julius 6-án. *Az operaház zárva.*

NÉPSZINHÁZ. Budapest, julius 6-án. *A szinház zárva.*

BUDAI SZINKÖR. Budapest, julius 6-án. **Olivette lakodalma.** Operette 3 felv. Irták H. Chivot és A. Duru.

Személyek:

Yff herczeg	Gyöngyi
Bathild	Hevessy J.
Merimák	Kovács
Valentin	Németh
Marvejol	Giréth
Olivette	Ledofszky M.
Urika	Kantay T.
Lonfüző	Füredy

Kezdete 7 órakor.

VÁROSLIGETI SZINKÖR. Budapest, julius 6-án. **A szalónbetyár.** Eredeti énekes vigj. 3 felv. Irták dr. Andreánszky és Nagy E.

Személyek:

Karvay	Püspöky
Zsófi	Ebergényiné
Irma	Tormay
Ilona	Tájkerti
Czirók	Hevesi
Mézay	Balogh
Zsebelő	Hatvani
Peske	Polgár

Kezdete 7 órakor.

Szinházi játékrendek.

A budai szinkör játékrendje: *Kedden,* 7-én: Szegény Jonathán. — *Szerdán,* 8-án: A nagyzás hóbortja. — *Csütörtökön,* 9-én: Náni. Follinus Aurél fellépte. — *Pénteken,* 10-én: A papa felesége. Follinus Aurél fellépte. — *Szombaton,* 11-én: A tiszt urak a zárdában.

Herzmann-féle Orpheum

Hajós-utcza 13. sz., a m. k. opera átellenében.

Nyáriasan berendezve! Füst és gőzmentes!

Hofer Eliz dalénekesnő fellépése.

Fellép: **MÜLLER A.** ének-komikus. Továbbá: **Armin, Mignon Jolánka, Friedrich Alex., Wellenberg Stefánia, Eisenbach Henrik, Mutzbauer Karolin, Sussin Moreno, Teruska, Hager nővérek, Ferry Anna, Schaumburg Anna, Schöpl Emma** stb. Minden este óriási kaczagást és rendkivüli tetszést szül a nagyszerü **kiállitásu zürzavaros bohózat:** 6170

A városliget viz alatt.

Szövege **Armintól,** zenéje **Schindler** F.-től,

„G'schichten aus der Franzstadt„

WULFF CZIRKUSZA

az állatkertben.

Ma hétfőn julius 6-án este 7½ órakor

nagy előadás.

Benedetti-család (5 személy) fellépése **nagyszerü ikarusi játékaikkal, még csak néhány napig Donatto testvérek, az egyedüli féllábu bohóczok** fellépte.

Kralik Márton és Rosenberg Samu (mészáros) **első nagy párviadala.**

A győztes 100 frt jutalomban részesül.

Holnap kedden este 7½ órakor nagy előadás.

Első fővárosi nyári ORPHEUM

nagymező-utcza 17 sz. alatt.

Uj fellépések! Uj fellépések!

Uj szenzácziós számok

Ma lépnek fel a kitünő felülmulhatlan komikus Exzentriqusok **Bunth és Budd** az eredeti büvészek. **Molodzoff Constantin** a bajos fiatal bécsi dalénekesnő, **Georgette Fretzi** k. a. és **Little Gyula** a nyujtón.

Szenzácziós siker a bámulatos

The 3 Eddys

(2 ur 1 hölgy)

A világ egyedüli erőmüvészcsoportja, mely nehez mutatványait teljes báli öltözetben adja elő, **miss Eddy** urhölgy két fivére kiséretében, mint erőmüvésznő diszes estélyöltözetben lép fel, az **első és egyedüli** hölgy, ki ily módon produkálja magát.

A 3 Eddy versenytársak nélkül áll.

Még csak rövid idgig a nagy vizes tragédia.

A vizes titok vagy a sötét homály

(Ka quark wird K'ret)

Szabadalmazott parodistikus pantomimia énekkel, uj vizfestészeti diszletek. Szinre hozza Somossy igazgató.

Előadják: Carola, Baldacsy, Diaz, müvésznők, Rück Nándor, az Osrani-csoport és az összes szerződtetett tagok. Továbbá fellép: **Madmoiselle D. Marcial** kisasszony franczia exczentrikus énekesnő, **Halász** k. a. magyar énekesnő, **Osrani-csoport, Baldacsy** k. a. magyar énekesnő, **Cecila Carola** k. a. exczentrikus énekesnő és **Rück Nándor** dalkomikus. 6196

ARANYSAS SZÁLLODA. Ma este az étteremben **Radics Vilmos és Fiai** ismert és kedvelt népzenekara játszik.

Kezdete 8 órakor. 6167

HUNGARIA SZÁLLODA. Ma este az étteremben **Balogh Károly** ismert és kedvelt zenekara játszik.

Kezdete 8 órakor. 5876

VADÁSZKÜRT SZÁLLODA. Ma este a diszudvarban **Berkes Béla** ismert és kedvelt népzenekara játszik.

Kezdete 8 órakor. 5189

Vizállás, 1891. julius 5-én.

A folyó neve	Állami vizmércze állomás	Ma méterben 0 pont felett	Ma méterben 0 pont alatt	Tegnap méterben 0 pont felett	Tegnap méterben 0 pont alatt
Duna	Pozsony	2.83	—	2.76	—
	Komárom	3.10	—	3.12	—
	Budapest	2.85	—	2.91	—
	Mohács	3.93	—	4.00	—
	Ujvidék	3.43	—	3.40	—
	Pancsova	2.34	—	2.35	—
	Orsova	2.79	—	2.79	—
Rába	Sárvár	0.49	—	0.51	—
	Győr	2.58	—	2.58	—
Vág	Szered	0.78	—	0.53	—
Dráva	Zákány	—	—	0.62	—
	Barcs	0.58	—	1.58	—
	Eszék	2.68	—	2.56	—
Tisza	M.-Sziget	0.43	—	0.50	—
	Tekeháza	0.60	—	0.56	—
	V.-Namény	0.76	—	0.91	—
	Tokaj	2.90	—	2.20	—
	Polgár	—	—	—	—
	Szolnok	3.44	—	3.70	—
	Csongrád	3.90	—	4.05	—
	Szeged	4.15	—	4.30	—
	Török-Becse	3.00	—	3.07	—
	Titel	3.44	—	3.45	—
Kraszna	N.-Majtény	1.52	—	1.70	—
Szamos	Deés	0.20	—	0.25	—
	Szatmár	0.82	—	0.92	—
Bodrog	Sáros-Patak	1.50	—	1.64	—
Latorcza	Munkács	0.40	—	0.40	—
Ondova-Tapoly	Hoór	—	—	—	0.16
Berettyó	B.-Szt.-Márton	0.10	—	0.14	—
Sebes-Körös	Nagyvárad	0.40	—	0.46	—
Fekete-Körös	Tenke	—	—	0.26	—
Fehér-Körös	Borosjenő	0.12	—	0.20	—
Hármas-Körös	Gyoma	3.19	—	3.66	—
Maros	Déva	0.70	—	0.74	—
	Arad	—	0.39	—	0.28
Béga	Kiszető	0.48	—	0.51	—
	Temesvár	—	0.20	—	0.1[illegible]
	N.-Becskerek	0.02	—	0.10	—
Száva	Sziszek	0.26	—	—	—
	Mitrovicza	1.47	—	1.53	—
Temes	K.-Kostély	0.33	—	0.34	—

„Veres fehér"
irjon Marianna czimen a kiadóba. 11202

Eladás.

Használt és uj
pénz-szekrények
rendkivüli olcsó áron kaphatók a bécsi pénzszekrény gyári raktár **Budapest, V., Bálvány-utcza 6. sz.** 2875

Egyetértés makulatur
papirt ajánlok — franco csomagolás, 15 frtért helybeli raktáromon értve, készpénzfizetés mellett, Galitzenstein H. Erzsébet-tér. 5, sz. 6050

Üzlet-eladás.
A helybeli piaczon legjobb hírnévnek örvendő füszer és vegyeskereskedésem igen jó feltételek mellett eladó. Felvilágositást ád a tulajdonos **Grosz L. H.** Nyiregyházán. 6220

Ulmi dogge
aranysárga és kék csikos, nőstény, 12 hónapos, 79 cm. magas, legszebb állat Budapesten, a költözködés miatt 300 frtért eladó. — Az állat szelid és tiszta gyermekbarát. Czim a kiadóhivatalban. 6140

Vétel.

Megvételre kerestetik
használt jó karban levő 2 Mabille szerkezetü **szölőprés, 2 szölőmalom.** Ajánlatok a kiadóhivatalhoz czimzendők **„szölőprés"** jelige alatt. 11195

Alkalmazást nyer.

Gyermekkertésznő
(okleveles, gondos és türelmes) azonnal felvétetik egy 4½ éves gyermek mellé. Bővebbet a kiadóhivatal. 6151

„Gyógyszerész gyakornoknak"
egy jó házból való 6 osztályt végzett keresztény fiatal ember felvétetik, N.-Kun-Madarasra Jung Károly gyógyszertárába. 6242

Lakás és bérlet.

Különböző
utczai és udvari lakások
valamint **bolthelyiségek** augusztusra kiadók.
VII. Wesselényi-utcza 46.
VII. Wesselényi-utcza 16.
VII. Erzsébet-körut 5.
VII. Erzsébet-körut 34. 11157

Nagyon olcsó
földszinti utczai lakás
azonnal kiadó a IX. ker. Lónyai-utcza 13. szám alatt: 3 utczai-, előszoba, fürdő-, cselédszoba, éléskamra stb.; ugyanott több raktárnak felette alkalmas helyiség is kibérelhető. 5250

Különféle.

Felette érdekes fényképek.
Német, franczia, angol olvasmányok. Katologusok e nyelveken 10 kr. (portó.)
Dieckmann A.
Amsterdam, Hollandia. 6078

Nem szédelgés
uj ruhákkal, melyek mint régiek adatnak el, hanem csakis uraságoktól levetett uriöltönyök a legnagyobb választékban a legolcsóbb áron kaphatók: **Károly-körut 2. szám,** a hatvani-utcza sarkán, az **udvarban.** Ugyanott ruha-kölcsönző intézet. 6166

Kereset után járók
fontos értesitést kapnak, ha czimeiket a kiadóhivatalba **«Olcsó önállóság»** alatt beküldik. 5170

Lakáshirdetés

az Erzsébet-köruton 6. szám alatt a népszinházzal szemben a kerepesi-ut mellett épült **uj házban november l-ére** igen szép **kávéházi, vendéglői** és **bolthelyiségek** valamint **lakások** is kiadandók. Bővebbet ott a pallérnál vagy a kiadóhivatalban 6086 sz. a.

A kolosszális
Árpád-malom lebontása
folytán rendkivül olcsón adatnak el:
két millió falazó tégla,
200.000 cserépzsindely,
300.000 épületkő,
járda, koczka és törmelékkövezet, 6188
remek fedélszékfa,
20 méter hosszu kapocsfa,
vastalpu tölgyoszlopok,
félfák, deszkák, léczek,
mintegy 500 köbméter ujlaki épületkövek,
és egyéb épitési anyagok.
Eladási és lebontási iroda az Árpád-malomban
Lipót-körut 20—22.

REICH JENŐ
gabona-bizományi üzlete és nagykereskedése
Budapest 5391
V. Mérleg-utcza 12.
Kiváló czikkek: **Oliva és baku gépolaj kocsikenőcs, Petroleum, Carbolineum, Carbolpor, portlandi és román czement, kékkő, gabona- és liszteszsákok, vizmentes ponyvák, repcze ponyvák** stb. Árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve.

Magyar
Üvegbiztositó-szövetség
Budapest
Deák Ferencz-tér 6. szám.
(Anker-udvar.)
Elfogad **lakházak, üzlethelyiségek** és **lakásbiztositásokat** olcsó jutalék és a leggyorsabb leszámolás mellett, ugyszintén
szállitási biztositásokat.
Augusztus hó 1-től 6087
váczi-körut 31. sz.

Készpénz fizetés mellett kerestetik megvételre egy
birtok
Magyarországban 6 órányira Bécsből és Budapesttől **400.000 frt értékig.** Feltétel: első rendü föld és az országban megszokott jövedelemnek biztositása. Teljes discretio. Ajánlatokat csak tulajdonosoktól fogad el továbbitás végett
Sport-Institut
Commissionshaus
GÜNTHER,
BÉCS, 5810
I., Künstlergasse 2.
6200

LAWN TENNIS

CRICKET CROQUET
és különféle más angol játéknemek nagy választékban kaphatók
HUZELLA M.
fegyver- és vadászati kellékek raktárában 6236
BUDAPEST, váczi-utcza 1. sz.

Valódinak elismert csakis a MÜLLER J. L.-féle
Tojás olaj szappan
darabja 15 kr., 3 darab 40 kr., 6 darab 80 kr., 12 darab 1 frt 50 kr.
Kapható egyedül 4894
MÜLLER J. L. illatszer- és pipereszappan-gyárosnál **BUDAPESTEN**
Gyári raktár: Koronaherczeg-utcza 2. — Gyár: Rottenbiller-utcza 36.

Kitüntetve 1885-iki budapesti országos kiállitáson. — 1890 az orsz. ipar-egyesület által, nagy éremmel. — 1890 bécsi gazdasági és erdészeti kiállitáson nagy diszoklevéllel.

FISCHER és HEIDLBERG
vegyészeti termékek gyára
Gyár: Budapest, IX. ker., külső soroksári-ut 9606—8.
Városi iroda: V. ker., Arany János-utcza 25. szám.
ajánlják
Karbololeum
gyártmányukat, legolcsóbb dióbarna szinü fatelitőszer, **zsindelytetőkre, keritésekre** és **gazdasági eszközökre,** melynek használata folytán elpusztithatatlan tartósságot nyer a fa; a mázolást akárki végezheti.
Ajánlják egyszersmind **bármily szinü finom kátrányfestékeket és fedéllakkot,** zsindelytetők, bádog, vas- és fatárgyak mázolására. 6234
Árjegyzékek és utasitások ingyen és bérmentve.

Beraktározási vállalat.
Minden kárért lótállás.

Telefon 52—28. 6001

Tarcsa gyógyfürdő
Magyarország (Vasmegye).

Glaubersó tartalmu szénsavas források. Vasláp-fürdők **sápkór, vérszegénység, mindennemü női bajok, az emésztő szervek betegségei stb. ellen leghivatottabb orvos-tanáraink által legmelegebben ajánlva.** A legujabb módszerek szerint berendezett **pezsgő aczél-fürdők. Vasláp-fürdők, gőzzel hevitett ásványviz-fürdők.** Ugy az addig fennállott épületekben, mint az ujonnan megnyilt **Karolina-villa** és vendéglőben a **«Koronához»** kényelemmel berendezett jó lakások. Jó étkezdék; naponta kétszer zene. Kies fenyvesekkel boritott vidék: szép kirándulások. Vasutállomás: Felső-Eőr-Tarcsa, 25 percz társaskocsin és bérkocsin. 4660

Idény kezdete május 17-én.
Május 17-től junius 15-ig és augusztus 15-től szeptember végéig, lakások 30%-al olcsóbbak. Mindennemü értesitéssel a fürdő-igazgatóság és dr. **Rhorer Aladár** Vasm. tiszti főorvosa, fürdő-orvos készségesen szolgál.

Chapoteaut PEPTON-BOR

A rejtélybetegeket és üdülőket táplálni a nélkül hogy azok gyomrát megterhelnénk, ezen nagybecsü tápszer által tökéletesen meg van oldva. Ez boros-poharankint, tiz gramm, tökéletesen megemészthető, azonosuló s minden megemészthetlen részektől ment, pepsinben oldott marhahust tartalmaz. Erősitő hatással bir mindenféle **gyomor-, máj- és bélbántalmaknál, az emésztési zavaroknál, rossz száj-íz, vérszegénység és elerőtlenedésnél,** melyek daganatok, rákbajok, vérhas, láz és czukorsár által idéztettek elő; azonfelül mindazon esetekben, hol szükségesnek mutatkozik a betegek vagy **sorvadásban szenvedők** táplálása, s azok elgyengült erejének valamely erősitő szer által való istápolása, mit a huskivonatoknál, a concentrált huslénél vagy a nyers husnál hasztalan keresnénk. A **Chapoteaut**-féle **bor** egyike a legjobb tápszereknek az öreg ősz emberek és a gyermekeknek, ez növeli a szoptatós-dajkák tápképességét. 3854
Ára 2 frt 50 kr.
Raktár: **Páris, 8. rue Vivienne.**
Budapesten: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél, király-utcza 12.

Kezesség mellett. Legjobb gyártmány.
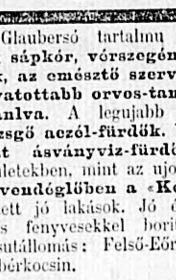
A legjobb mosógépek, mángorlók, ruha-facsarók, centrifugák, szárító-, vasaló-, fényesitő-, élesitő, fodoritó- és plisir-gépek, fényesitő-vas, feszitőkeret, egyáltalában minden czikk, a mire a házban és mosodákban szükség van, csakis a következő különleges gyárban kapható: Gärdtner és Knopp, Wien. XIII. **Penzing, Poststrasse 10.** Nagyban és kicsinyben. Árjegyzék ingyen. **Budapesten, Goitner és Rauschnál.** 5482

Sárkány Ig.
czégnek
Budapest, (Belváros) Rózsa-tér, Lipót-utcza sarkán I. em. lévő
butortermeit
ajánljuk a mélyen tisztelt fő és uri rendek és a n. é. közönségnek, a kik butort vásárolni szándékoznak és jutányos árak mellett lelkiismeretes kiszolgáltatásban akarnak részesülni, ezen **16 teremből álló nagyszerüen berendezett butorgyári telepet** meglátogatni és a legcsekélyebb vásárlásnál is meggyőződést szerezni, hogy **minden versenyt felülmuló olcsó árak mellett,** szilárd gyártmányt, korszerü izléses kivitelben csakis ezen
Budapesten ilynemü egyedül létező butortermekben
szerezhetnek.
Elsőrendü szakiparosok közremüködéseikkel csakis kitünő **asztalos és kárpitos butor** ugy a **legegyszerübb** nemüek **polgári háztartásnak,** valamint **fantasie és diszbutor a fő és uri rendek** részére minden most **divatozó fanemekben** és a **legujabb alakban, salongarniturák** különféle szövetekkel **diszesen kárpitozva meglepő választékban,** és oly **különböző árak mellett** található készletben, hogy itt vásárlásait mindenki igényeinek megfelelően teljes megelégedésére beszerezhetik. 5985
Butorgyári árjegyzék kivánatra.

GUMMI
Egyedüli képviselet Osztrák-Magyarországban a legelső, különlegességekben **fölülmulhatlan párisi czégnek** 5986
F. BERGUERAND FILS.
Legfinomabb valódi párisi óvszerek. Gummi és Halhólyag 2—6 frtig
UJDONSÁG!
Halhólyag gummi széllel. Bouts Amer. Capottes, párisi női szivacskák tuczja 2—4 frtig. Pely Porus, Nouveauté drbja 1 frt 80 kr. 2 frtig. — Megrendeléseket pontosan és **diszkréten** eszközöl
Keleti J. cs. kir. szab. gyáros
Budapest, koronaherczeg-utcza 17.

Bécs 1873. Érdem-érem.	Budapest 1885. Nagy diszoklevél.	Eszék 1889. Diszoklevél.	N.-Palánkán 1887 Arany érem.	London 1878. Diszoklevél.

CSIK JÓZSEF
csász. és kir. kizárólag szabadalm.
első szerémi portland-czement- s vizhatlan mészgyár
BEOCSINBAN.
Központi iroda és raktár: BUDAPESTEN, V. k., Rudolf-rakpart 8. sz.
ajánlja a t. épitész és épitőmester urak, épitkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi elöljáróságok, valamint a n. é. épitő közönség becses figyelmébe saját gyártmányu
Portland czement és vizhatlan meszét
melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállittatnak. — **Árjegyzékek s magyarázat kivánatra készséggel megküldetik.** 5835

Páris 1867. Bronz érem.	Kecskemét 1872. Ezüst érem.	Ujvidék 1875. Arany érem.	Szeged 1878. Érdem érem.	Trieszt 1883. Arany érem.

Czigarettázók!

A ki észszerüen czigarettázik, tudja azt, hogy a czigaretta jóságánál nemcsak a dohány, hanem a papir finomsága is mérvadó. Ezért, de még egészsége érdekében is ügyeljen minden czigarettázó, hogy a használandó papir finomsága minden kételyt kizáró legyen. Teljes megnyugvással és bizalommal használható a

„Les dernieres Cartouches"
BRAUNSTEIN FRÉRES
PÁRISI GYÁRÁBÓL, 65. BOULEVARD EXELMANS
való czigarettapapir, melynek kitünő voltát tekintélyes bel- és külföldi tudományos férfiak ismerték el. Gyárunk folyton oda törekszik, hogy nemcsak egyformán finom, de mennyiségre nézve is mindig ugyanannyi papirt szállitson. Tapasztaljuk azonban, hogy a fogyasztóközönség sok félrevezetésnek van kitéve s vannak oly gyártmányok is, melyekre gyártóik czégük nevét kinyomni, a mit pedig a tisztes gyártó mindig megtesz, nem merik. Sőt oly gyárosok is vannak, kik a papirnak kezdetben teljes lapszámait és annak minőségét is leszállitják és kevesebb silány papirt szállitanak. Ezekre utalván bizvást hisszük, hogy minden értelmes czigarettázó a mi **«Les dernieres Cartouches»** jegyü árunkat fogja használni, mely évek óta bizonyult jobbnak minden más czigarettapapirnál. Egyuttal figyelmeztetünk mindenkit, hogy papirosunk czimlapján czégünk neve áll 5826
BRAUNSTEIN FRÉRES.
Czigarettapapirunk és hüvelyeink gyári raktára **Bécsben, I., Schottenring 25. sz.,** valódi franczia hüvelyeink **Les dernieres Cartouches** papirból, minden füzeten **Braunstein Fréres** czégaláirással. **Budapesten, Fröhlich és Tauk váczi-körut 10. sz.** és minden norinbergi diszmü-üzletben kaphatók.

A budapesti és bécsi katonakórházban, valamint számos katonaezrednél nyert bő tapasztalat folytán, ezen orvostudor legmelegebben ajánlható.

Titkos betegségeket,
hugycsőfolyásokat, sebeket, syphilis utókövetkezményeit, elgyengült férfierőt, magömléseket, önfertőztetés utóbajait, nőknél **fehérfolyást,** befecskendezés nélkül és bármely **női** bajokat, a legmakacsabb **börbetegségeket,** valamint ifjukori bünök következtében beállott **ideg-** és ennek utókövetkezményeit, a **hátgerinczbajokat** gyógyit **15 évi katonaorvosi** tapasztalat után a legujabb **gyógymód** szerint alaposan és biztos sikerrel
Dr. KAJDACSY
volt cs. és kir. ezredorvos.
Lakás: Budapest, V., Váczi-körut 4. sz., I. em.
bejárat a lépcsőnél.
Rendel délelőtt 9—4 óráig, este 7—8 óráig; nőknek u. m. férfiaknak külön be- és kijárat — külön váróterem. — Dijazott levelekre azonnal válaszoltatik és gyógyszerekért is gondoskodva lesz. 6163

Dr. Blau Antal ezredorvos kenőcse
a lábak, hónaljak és kezek (tenyerek) tulságos izzadása,
nemkülönben az amazokat rendesen kisérő
kellemetlen szag ellen is!
Eme uj, rendkivül sikerült szernek alkalmazása kényelmes és tiszta, hatása biztos és meglepő. Egy tégely ára használati utasitással 90 kr. **Budapesten:** Török József ur gyógyszertárában király-utcza 12. **Aradon:** Rozsnyay Mátyás gyógyszerész urnál. **Nagyváradon:** Schönberg Miksa urnál. **Pozsonyban:** Dr. Adler R. ur gyógyszertárában. **Kassán:** Vandrassek K. gyógyszerész urnál. **Temesvárott:** Emmer Ferencz urnál. **Baján:** Berndorfer Ede urnál. **Kolozsvártt:** Tanács József ur gyógyszertárában a «Szentháromsághoz», B.-Monostor-utcza 15. szám. **Verseczen:** Müller Oszkár ur gyógytárában, **Győrött:** Lippóczy-féle gyógytárban a «Megváltóhoz». Levélbeli megrendelések kizárólag a kenőcs egyedüli készitője **Georgievits Pál** gyógyszerészhez Ujvidékre czimzendők.
E hirdetés csak ritkán jelenik meg. 5760

Titkos betegségeket,
tehetetlenségeket, elgyengült férfierőt, bujakóros bajokat, börbetegségeket, **hugycsöfolyásokat uj gyógymód szerint, befecskendezés nélkül, ha elévült is,** 5—6 látogatás alatt gyógyit alaposan 5282
BESENBEK A.
orvos-sebész és szülész, 26 év óta e téren különleges orvos.
Rendel naponta: reggel 9 órától délután 4 óráig és este 7—8 óráig. — Dijazott levelekre válaszoltatik.
Lakik: Budapest, Király-utcza 14., II. em. 17. ajtó.

Szab. osztrák-magyar államvasut-társaság.

41527. D. szám.

A vonatok indulási ideje Budapestről 1891. junius 1-től kezdve.

2 ó. 20 p. éjjel	Keleti express-vonat minden szombaton, Temesvár, Orsova, Bukarest és Konstantinápoly felé.
6 ó. 15 p. reggel	Helyi személyvonat Palotára.
7 ó. 45 p. »	Személyvonat Temesvárra csatlakozással Czegléden, Debreczen, Nagyvárad és Brassó-felé, Szegeden, Makóra és Mezőhegyesre, Valkányon, Varjasra, N.-Kikindán, N.-Becskerekre, Temesvárott, Lugos, Orsova és Bukarest, továbbá Báziás, N.-Bogsán és Oravicza felé.
8 ó. 00 p. »	Gyorsvonat Bécsbe, csatlakozással T.-Megyeren, N.-Béliczre, Galanthán, Szereden át Nagy-Szombatba, Tepla-Trencsén, Tepliczen át Ung.-Hradisch, Bisenz és Brünn felé, Zsolnán át, Kassa, Oderberg Boroszló és Berlin felé, továbbá Marcheggen, Gänserndorfon át Brünn, Prága, Karlsbad és Krakkó felé.
8 ó. 50 p. »	Helyi személyvonat Palotára.
9 ó. 45 p. d. e.	Személyvonat Bécsbe, csatlakozással Eszt.-Nánán, Lévára és Ipolyságra, T.-Megyeren, N.-Béliczre, Galanthán, Szereden át Nagy-Szombatba, Tepl.-Tr.-Tepliczen át Ung.-Hradischba, Zsolnán át Oderberg, Boroszló, Berlinbe és Kassára, Marcheggben és Stadlauban, Brünn, Prága és Drezda felé.
9 ó. 55 p. d. e.	Helyi személyvonat Palotára.
10 ó. 45 p. d. e.	Keleti expressvonat minden hétfőn Bécs, München, Stuttgart, Karlsruhe, Strassburg és Párisba.
12 ó. 00 p. délben	Helyi személyvonat Szegedre, csatlakozással Félegyházán Csongrádra.
12 ó. 10 p. d. u.	Helyi személyvonat N.-Marosra.
1 ó. 15 p. d. u.	Helyi személyvonat Palotára.
1 ó. 25 p. d. u.	Gyorsvonat Temesvár, Orsova és Bukarest felé, csatlakozással Szegeden Aradra, N.-Kikindán, N.-Becskerekre.
2 ó. 10 p. d. u.	Helyi személyvonat Palotára.
2 ó. 35 p. d. u.	Gyorsvonat Bécsbe, csatlakozással T.-Megyeren, N.-Béliczre, Marcheggen, Gänserndorfon át Krakkóba, Bécs áll. pályaudvaron, Prága, Karlsbad, Franzensbad, Drezda, Berlin, Lipcse és Hamburg felé, Bécs nyugoti pályaudvaron. Dél-Németországon és Svájczon át Párisba, továbbá Passaun át Nürnberg, M/m. Frankfurt, Köln, Brüssel és Londonba.
2 ó. 55 p. d. u.	Helyi személyvonat Érsekujvárra.
3 ó. 10 p. d. u.	Helyi személyvonat Palotára.
4 ó. 00 p. d. u.	Helyi személyvonat Kecskemétre, csatlakozással Czegléden, Debreczen, Nagyvárad és Brassó felé.
5 ó. 00 p. d. u.	Helyi személyvonat N.-Marosra.
6 ó. 00 p. este	Gyorsvonat Bécsbe, csatlakozással ugyanott Prága, Karlsbad, Franzensbad, Drezda, Berlin, Lipcse és Hamburg felé.
6 ó. 10 p. este	Helyi személyvonat Palotára.
6 ó. 40 p. este	Helyi személyvonat N.-Marosra.
6 ó. 53 p. este	Helyi személyvonat Palotára.
7 ó. 00 p. este	Személyvonat Temesvárra, csatlakozással Szegeden Aradra, N.-Kikindán N.-Becskerekre, Pardány és N.-Margitára, Temesvárott, Orsova, Báziás, N.-Bogsán, Oravicza és Anina felé.
7 ó. 45 p. este	Személyvonat Zsolnára csatlakozással Szereden N.-Szombatba, Zsolnán Kassára és Oderbergbe, továbbá Zwardon Saybusch, Bielitz-Biala és Krakkó felé.
8 ó. 00 p. este	Helyi személyvonat Palotára.
9 ó. 30 p. este	Gyorsvonat Szegedre innen, ugyanazon csatlakozásokkal, mint a 7 óra 00 perczkor este induló személyvonat.
10 ó. 10 p. este	Személyvonat Bécsbe, csatlakozással Esztergom, Nánán Lévára és Ipolyságra, T.-Megyeren N.-Béliczre, Marcheggben Gänserndorfon át Brünn és Krakkóba, Stadlauban Znaim, Brünn, Prága, Karlsbadba és Bodenbachon át Észak-Németországba.

Bővebbet a kifüggesztett hirdetményekből.
Budapesten, 1891 május hó 25-én.
Az igazgatóság.

BORSZÉK
gyógyfürdő, Csikmegyében,
881 méter magasságban, fenyvesek között.
A fürdőidény megnyilik junius 1-sején.
Közlekedés: Szász-Régen utolsó vasuti állomás, hol az érkezőket gyorskocsik várják, Borszék haladása az elmult év óta igen tetemes, 10 szebbnél-szebb **uj nyaraló** épült, nemkülönben a **fürdők, kutak és sétányokon** igen költséges és **nagymérvü ujitások** eszközöltettek. A fürdők hires **vasas savanyuvizei** mellett eddig sehol sem létező **hideg savanyuviz fürdőkkel,** jól berendezett **hidegviz gyógyintézettel,** kitünő **vasláppal** és más **meleg fürdőkkel** rendelkezik.
El van látva **minden kényelmi és szórakoztató kellékekkel,** melyekkel egy elsőrangu nagy fürdőnek birnia kell.
Zenéjét ez évben a hires **Balog Bandi,** kecskeméti czigány-zenekara fogja szolgáltatni.
A borszéki savanyuviz budapesti és dunántuli megyék **fő és kizárólagos raktárosa**
ez idő szerint 5603
Édeskuty Lajos,
ezenkivül **Magyarország minden nevezetesebb helyén raktár van** felállitva és megrendelhető a következő árakon az alulirt igazgatóságnál.
A borszéki savanyuviz árak:

Szalmahüvelybe csomagolva:		Rekeszekbe csomagolva:	
1 üveg 2 liter	frt — 18 kr.	50 üveg 1·4 liter	frt 6.60 kr.
1 üveg 1·4 liter	frt — 13 kr.	25 üveg 1·4 liter	frt 3.30 kr.
1 üveg 1·0 liter	frt — 11 kr.	50 üveg 1·0 liter	frt 6.10 kr.
1 üveg ½ liter	frt — 9 kr.	25 üveg 1·0 liter	frt 3.10 kr.
		50 üveg ½ liter	frt 5.30 kr.

A borszéki fürdő- és üzletigazgatósága.

Magyar királyi államvasutak

30318/II. szám

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak bánréve-dobsinai vonalán levő **Horka** állomáson a felvételi épület kibővitésének, továbbá ugyanott a másodrendü vasutak szabványterve szerint létesitendő 5.0 m. széles egy kapuval biró áruraktárnak, végre egy szabványos szabadon álló melléképületnek utánmérés alapján egységárak mellett való előállitására ezennel nyilvános ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

Az épitési tervek, az ajánlati költségszámitások, melyekből a teljesitendő munkákról tájékozás szerezhető, a szerződési tervezet, valamint a m. kir. államvasutaknál érvényben álló »Épületek leirása« és az utánmérés alapján kiadott munkák előállitására vonatkozó »Feltét füzet« általános és részletes határozmányai a budapesti üzletvezetőség épitési és pályafentartási osztályánál (Külső-kerepesi ut 2-ik szám I.-ső emelet 18 szám) a hivatalos órák alatt megtekinthetők, és az ajánlati költségszámitások megszerezhetők.

A sajátkezüleg kitöltendő ajánlati költségszámitásokkal felszerelt, kellőképen felbélyegzett és lepecsételt jogérvényes ajánlatok **folyó évi julius hó 14-én déli 12 óráig** az üzletvezetőség titkárságánál lesznek benyujtandók.

Az ajánlatok a következő felirattal látandók el:

«Ajánlat a bánréve-dobsinai vonal Horka állomáson létesitendő magas épitményi munkák előállitására.»

Ajánlattevők tartoznak ajánlatuk benyujtása előtt, az elvállalandó kötelezettségek teljesitésének és a nem teljesitésből eredhető bármi néven nevezhető kártéritési igények biztositására 300 frtnyi bánatpénzt készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban az alólirt üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál letenni.

Az értékpapirok a budapesti tőzsdén legutóbb jegyzett árfolyam szerinti (de a névértéket meg nem haladó) értékben fogadtatnak el.

Készpénzben óvadék után kamat nem követelhető.

Az esetleg posta utján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek térítvény mellett adandók fel.

Az ajánlatok közt a szabadválasztás jogát az üzletvezetőség magának fentartja.

Budapest, 1891 évi junius havában.

Az üzletvezetőség.

(Utánnyomat nem dijaztatik)

Altstädter B. által készitett
Egyetlen Natália

arczszépitő kenőcs van hivatva, hogy az arczon levő foltokat, pattanásokat, vimmerlit és előforduló tisztátalanságot rögtön, már az első pár napi használat után biztosan eltávolitsa és uj életet, szint kölcsönözzön és megtartja a legkésőbb korig az ifju szépséget. Ára egy tégelynek 2 frt.
Főraktár: 5873
Reiner Lipót és Ferencz
gyógyáru üzletében Király-utcza 41. szám,
a hova a rendelmények intézendők.

Magyar királyi államvasutak.

58578/C. II. 1891. szám.

Hirdetmény.

(Gyorsáru szállitás a kelettel való forgalomban.)

A magyar királyi államvasutaktól nyert értesités alapján figyelmeztetnek az érdekelt körök, az osztrák-magyar, szerb, bolgár, török közvetlen forgalomban folyó évi május hó 1-vel életbe lépett IV. sz. dijszabási füzetben foglalt 23. sz. kivételes dijszabásra, melynek alapján gyorsabb romlásnak alávetett javak, nevezetesen vaj, tej, sajt, husnemüek, zöldség, gyümölcs, hal és egyéb élelmi czikkek külön ezen czélra vámrekeszekkel ellátott kocsikban egyrészt Budapest, Szabadka és Ujvidék s másrészt Belgrád, Nisch, Szófia, Philippopel és Konstantinápoly között gyorsáruként mérsékelt dijtételek mellett továbbittatnak.

Az emlitett kivételes dijszabás alapján továbbitandó küldemények hetenkint kétszer szállittatnak mindkét irányban a következő menetrend szerint:

A kelet felé.
Indulás:

Budapestről	minden	kedden és szombaton	7.35	ó. reggel
Szabadkáról	«	« « «	1.46	ó. délután
Ujvidékről	«	« « «	4.19	ó. délután

Megérkezés:

Belgrádon	minden	kedden és szombaton	7.15	ó. este
Nischben	«	szerdán és vasárnap	5.26	ó. reggel
Szófiában	«	« « «	12.04	ó. délben
Philippopelben	«	« « «	5.35	ó. délután
Konstantinápolyban	minden	csütörtök és hétfőn	8.15	ó. reggel

Kelet felől.
Indulás:

Konstantinápolyról	minden	kedden és pénteken	8.15	ó. este
Philippopelből	«	szerdán és szombaton	11.02	ó. délelőtt
Szófiából	«	« « «	4.43	ó. délután
Nischből	«	« « «	10.20	ó. éjjel
Belgrádból	«	csütörtök és vasárnap	8.00	ó. reggel

Megérkezés:

Ujvidéken	minden	csütörtök és vasárnap	11.09	ó. délelőtt
Szabadkán	«	« « «	1.45	ó. délután
Budapesten	«	« « «	7.35	ó. este

Az emlitett külön berendezésü s a fenti menetrend szerint közlekedő kocsikban — a mennyiben azok gyorsan romló áruk által teljesen kihasználva nem volnának — a jelzett Balkán-állomásokra rendelt oly gyorsáru is szállitható, mely a felek kivánságára a konvenziós vonattal továbbitandó. Ily gyorsáruért a közvetlen dijszabás értelmében a rendes gyorsárutételek 50%-al felemelve számittatnak.

Budapest, 1891 junius 23.

Az igazgatóság.

(Utánnyomat nem dijaztatik.)

M. kir. államvasutak.

60633/91 szám.

Hirdetmény.

Legolcsóbb és leggyorsabb utazás Budapestről Olaszországba. A Fiume és Ankona közt életbeléptetett gőzhajózási összeköttetés folytán a leggyorsabb és legolcsóbb ut Budapestről Olaszországba, főleg pedig *Rómába, Nápolyba* stb. a m. kir. államvasutak *budapest-fiumei vonalán át* vezet. Fiuméból, a minden kényelemmel berendezett gőzhajó a nyári idény tartama alatt, azaz bezárólag október hó 14-ig hetenkint *kétszer* közlekedik, a következő menetrend szerint: *Indulás Fiuméből* minden vasárnapon és csütörtökön 7 óra 30 perczkor reggel, érkezés Ankonába ugyanazon napon este 7 órakor. *Indulás Ankonából* minden kedden és pénteken 8 óra 30 perczkor este, érkezés Fiuméba másnap 8 órakor reggel. Ezen utirányon közvetlen menetjegyek adatnak ki Budapestről Ankonába és viszont, a következő árakon: gyorsvonatnál I. osztály 14 frt 60 kr., II. oszt. 12 frt, személyvonatnál I. oszt. 13 frt, II. oszt. 10 frt 80 kr., III. oszt. 7 frt. Az I. és II. oszt. jegyek hajón az I., a III-ik osztályu jegyek pedig hajón is a III-ik helyen érvényesek. A hajón 50 kgr. podgyászszabadsuly engedélyeztetik és az esetleges többsulyért minden megkezdett 10 kg. után 50 kr. számittatik. A közvetlen menetjegyek ugy a m. kir. államvasutak budapesti pályaudvarán és nagyobb állomásain, valamint annak Budapesten, Bécsben, Belgrádban és a vidéken létező menetjegy-irodáiban, nemkülönben a Cook-féle budapesti utazási irodában válthatók, hol a kivánt egyéb felvilágositások is készséggel megadatnak. Az Olaszországba utazó közönség még figyelmeztetik, hogy az emlitett utirányon át Budapestről *Rómába* gyorsvonattal: I. oszt. 29 frt 60 kr., II. oszt. 22 frt 50 kr., személyvonattal: I. oszt. 28 frt, II. oszt. 21 frt 30 kr., III. oszt. 13 frt 80 kr. *Nápolyba* pedig: gyorsvonattal I. oszt. 42 frt 80 kr., II. oszt. 31 frt 80 kr., személyvonattal I. oszt. 41 frt 20 kr., II. oszt. 30 frt 60 kr., III. oszt. 19 frt 70 krért lehet utazni.

Budapest, 1891. julius 2-án.

Az igazgatóság.

(Utánnyomat nem dijaztatik)

Magyar királyi államvasutak.

60332/C. I.

Hirdetmény.

Pótlékok életbeléptetése a magy. kir. államvasutak kezelése alatt álló kisujszállás—dévaványa—gyomai—mátrai és puszta-tenyő—kun-szentmártoni helyi érdekü vasutak árudijszabásaihoz (II. rész).

A magy kir. államvasutak kezelése alatt álló kisujszállás—dévaványa—gyomai—mátrai és puszta-tenyő—kun-szentmártoni helyi érdekü vasutakon gyors és teheráruk szállitására nézve a megnyitás napjától érvényes helyi dijszabásokhoz (II. rész) f. évi julius hó 15-én a következő pótlékok lépnek hatályba és pedig:

I. pótlék a kisujszállás—dévaványa—gyomai h. é. vasut dijszabásához.
IV. pótlék a mátrai h. é. vasut dijszabásához és
IV. pótlék a puszta-tenyő—kun-szentmártoni h. é. vasut dijszabásához.

A kisujszállás—dévaványa—gyomai h. é. vasut árudijszabásának I. pótléka a fődijszabásban Gyoma és Kisujszállás állomásokra nézve foglalt állomási dijszabások dijtételeinek módositását tartalmazza.

A mátrai h. é. vasut árudijszabásának IV. pótléka tartalmazza a fődijszabásban Kaál-Kápolna, Kis-Terenne és Kisujszállás állomásokra nézve foglalt állomási dijszabások dijtételeinek módositását, a II. kivételes dijszabás dijtételének leszállitását, továbbá határozmányok módositását illetve kiegészitését Kis-Kőre állomáson fel- vagy leadásra kerülő gabona küldeményekre nézve.

A puszta-tenyő—kun-szentmártoni h. é. vasut árudijszabására vonatkozó IV. pótlék tartalmaz határozmányokat és dijszámitást a gyors és kocsirakmányi teherforgalomra megnyitott Puszta-Tenyő állomásra nézve, továbbá a II. pótlékban Szajol átmenetre nézve fennálló állomási dijszabásban a gyorsáruk, mérsékelt kocsirakományi osztályok és külön dijszabásokra vonatkozó összes dijtételek érvényen kivül helyezését.

Ezen pótlékok példányai a magy kir államvasutak dijszabási osztályában darabonkint 5 krért lesznek kaphatók.

Budapest, 1891. junius hó.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Magyar kir. államvasutak.

62859/91. szám.

Hirdetmény.

(Magyar-német illetve magyar-németalföldi faforgalom.)

A németalföld-osztrák-magyar vasuti kötelékben f. év augusztus hó 1-jén a II. rész V. füzete lép hatályba, mely magyarországi állomásokról németalföldi állomásokra szállitandó fára közvetlen dijtételeket tartalmaz.

Ezen dijszabás életbeléptetésével a magyar-német illetve magyar-németalföldi faforgalomban 1882 évi deczember hó 1-jétől érvényes dijszabás (II. rész) annak 7. pótlékával együtt teljesen érvényen kivül helyeztetik; a mennyiben azonban dijfelemelések vagy forgalmi korlátozások állanak be, az 1882. évi decz. hó 1-jétől érvényes dijszabásban és annak pótlékaiban foglalt tételek f. évi szeptember hó 14-ig alkalmaztatni fognak.

A nevezett V. füzet példányai a magyar vasutak igazgatóságainál kaphatók.

Budapest, 1891. julius 1-én.

A magyar kir. államvasutak igazgatósága
egyszersmind a részes vasutak nevében.
(Utánnyomat nem dijaztatik)

Nyomatott Neumayer Ede nyomdájában, Budapest, VI. szerecsen-utcza 35. (az operaház átellenében).